

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177
PODUREDNIŠTVO
34135 Trst, Vicolo d. Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija Lir 35.000
Letna inozemstvo Lir 50.000
Zračna pošta inozemstvo Lir 80.000
Poštno čekovni račun: štev. 11234499

Leto XI. - Štev. 49 (2028)

Gorica - četrtek, 22. decembra 1988 - Trst

Posamezna številka Lir 1000

Kakor sonce skozi glaz gre,
ta se ne razbije,
tako je rojen bil
Jezus iz Marije.

(Primož Trubar l. 1567)
Slika na steklo: Anica Vrečar
Foto: Vinko Zaletel

Novorojeni Kristus se bo tudi letos v teh dneh srečal z nami vsemi. »Razodela se je božja milost, ki prinaša odrešenje vsem ljudem« (1. Timotej 2, 11). Ta Kristus je postal človek, da bi človek postal bolj človeški in bolj božji. Zato bomo Božič kot kristjani in Slovenci zares doživeto praznovali samo tedaj, če bo vsakdo izmed nas odprl svojo notranjost. Luči, Resnici, Pravi in Ljubestni, ki nam sije iz novorojenega Boga in človeka.

Da bi naši naročniki, velikodušni podporniki, sodelavci in bralci, rojaki doma in po svetu ter vsi, ki so dobre volje, v tem duhu praznovali in doživljali to zgodovinsko dejstvo rojstva Boga-človeka med nami, želita

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
»KATOLISKEGA GLASA«

Papeževa poslanica ob 40-letnici Izjave o človekovih pravicah

Janez Pavel II. je 9. dec. naslovil na predsednika 43. generalnega zasedanja Združenih narodov Argentinca Danta Caputo ob 40-letnici objave Splošne deklaracije o človekovih pravicah (10. dec. 1948) posebno poslanico. V njej med drugim pravi, da nudi to priložnost novo priložnost, da ugotovimo, v kolikšni meri so bili ideali, ki jih je sprejela večina mednarodne skupnosti narodov leta 1948, dejansko spoštovani, pa tudi, da ocenimo, do katere stopnje različne državne zakonodaje, predvsem pa vest posameznikov in skupnosti, v resnici pospešujejo pravice in svobode.

Nujno je, poudarja papež, da se odgovorni za družbeno življenje z novo odločnostjo zavzemajo, da bodo države zagotovile svojim državljanom dejansko uživanje človekovih pravic. Le za to ceno bo mogoče doseči tisto višjo stopnjo civilizacije, ki so jo hoteli avtorji izjave.

»Kako bi namreč mogli prezreti dejstvo, da je še danes na stotine milijonov človeških bitij, katerih pravice do življenja, svobode in gotovosti so stalno ogrožene, ki ne uživajo priznanja enakosti med vsemi in dostojanstva vsakogar, in v odnosu do katerih se dvigajo nove pregrade zaradi rasne pripadnosti, barve kože, spola, je-

zika, vere, političnega in drugačnega prepričanja, narodne ali družbene pripadnosti? In kaj naj bi se rekli o nekaterih bolj prefinjenih kršitvah, ki prav tako prizadevajo krivice posameznih oseb in skupin?»

Tako sprašuje papež, potem pa omenja vlogo Cerkev v tej zadevi in naglašja, da je prejela od svojega ustanovitelja Jezusa Kristusa dolžnost razglašati, da imajo vsi ljudje enako dostojanstvo, ker so božji otroci. Cerkev v zadnjih 40 letih ni prenehala poudarjati nadnaravnih temeljev človekovih pravic in podpirati sodobnih pobud za njih pospeševanje. Človekove pravice imajo po nauku Cerkev svoj temelj in osnovo v Bogu Stvarniku.

Več kot 110 oseb, v glavnem Jugoslovancev in Čehoslovancev, je zahodnonemška policija priprla pri obsežni akciji od Münchna do Hamburga. Osumljeni so za številne kraje, organizirano preprodažo in tihotapljenje ukradenega blaga, zlasti nakita, računalnikov, televizorjev in druge elektronike, pa tudi dragocenih oblek. Del ukradenega blaga je pristal tudi v Jugoslaviji. Seveda taka odkritja ne večajo mednarodnega ugleda tej državi.

Papeževa poslanica za 22. svetovni Dan miru

NI MIRU BREZ SPOŠTOVANJA MANJŠIN

Cerkev in papeži so že ponovno odločno nastopili v obrambo kulturnih, narodnostnih in verskih manjšin na svetu. Tako je Pij XII. o tem govoril v svojih slovitih božičnih nagovorih leta 1939, 1941 in 1945. Tudi Janez XXIII. je obravnaval zadevo manjšin v svoji okrožnici »Mir na zemlji«. Tedaj je zapisal: »Od 19. stoletja prevladuje težnja, da se pripadniki istega rodu organizirajo v lastni državi. To pa se ne da vedno v polni meri izvesti in tako se zgodi, da se člani enega narodnostnega porekla znajdejo v drugi državi, ki ni njihova, kar poraja dostikrat težke probleme.«

Tudi sedanji papež je ob obiskih raznih dežel omenjal tamkajšnje manjšine. Prvič pa se je zgodilo, da je problemu manjšin namenil kar celotno poslanico, ki jo je objavil 8. decembra 1988 in naslednji dan razposlal vsem državnim poglavarjem na svetu. Poslanica nosi naslov »Ni miru brez spoštovanja manjšin«, o njej pa naj bi se razmišljalo na 22. svetovni Dan miru 1. januarja 1989.

MANJŠINE JE TREBA PRIZNATI

Papež ugotavlja, da danes obstajajo bolj ali manj močne manjšine skoro vsepovsod, to pa vpliva tako na notranje stanje posameznih držav kot na celokupno mednarodno občestvo. Položaj manjšin, bodisi da so narodnostnega izvora ali pa verskega značaja je zelo različen, k čemur je svoje prispeval tudi njihov zgodovinski razvoj.

Nekaterim je uspelo ohraniti svojo istovetnost in so se lepo vključile v tkivo večinskega naroda ter so dobro zaščitene, druge pa ostajajo brez vpliva na družbeno dogajanje, ne uživajo pravic, ki jim gre do in s celoto zapostavljane. To vodi v topo brezbriznost ali pa v upor in nasilje. Ne prvo ne drugo pa ne ustvarja pogojev za pristen mir.

DVE POMEBNI NAČELI

V državah z eno ali več manjšinami morata priti do veljave dve načeli, ki se jih na noben način ne sme prezreti. Prvo je načelo, da pritiče človeku dostojanstvo, ki ga mora pravna država spoštovati ne glede na rasno, etnično, kulturno, jezikovno ali narodnostno pripadnost.

Drugo načelo pa je, da ima človeštvo enoten izvor, kot stoji zapisano v Apostolskih delih: »Iz enega je ustvaril ves človeški rod, da bi napolnil obličje zemlje in ljudem odmeril čase in meje bivanja« (17, 26).

Dolžnost priznati in sprejeti manjšine pa ni samo zadeva države ali posameznih skupin. Vsak posameznik, ker pripada veliki človeški družini, mora doumeti in spoštovati različnost med ljudmi in vse usmerjati v skupni blagor.

PRAVICE MANJŠIN

Prva je pravica do obstoja. To pravico ponekod kršijo kar naravnost, saj zanikajo njen obstoj. Drugod pa to delajo posredno, na prikrit način. Npr., da jim jemljejo zemljo in s tem onemogočijo tem ljudem njihov način življenja, njihovo kulturno in versko izživljanje.

Druga pravica, ki gre manjšinam, je pravica do lastne kulture. Obstajajo države, ki z zakonodajo prepovedujejo rabo manjšinskega jezika, ki so spremenile primke in imena krajev, kjer manjšina biva; kjer manjšine nimajo možnosti, da bi razvijale svojo umetnost in književnost.

Tudi preprečevanje verske svobode spada pod to poglavje. Verskim manjšinam gre pravica, da imajo svoje lastno bogoslužje, da vzgajajo svoje družinske člane v verskem duhu in imajo možnost do verskega pouka in izobraževanja. Prav tako mora biti verskim manjšinam omogočeno, da vzdržujejo stike s lastnimi in drugimi verskimi skupnostmi tako znotraj države kot izven nje.

Ni dvoma, da so glede tega manjšine

predmet mnogih zapostavljanj. Omenimo npr. podeljevanje stanovanj ali zaposlitev. Tu bi morala država odločno nastopiti, saj je njeno poslanstvo, da ustvari pogoje, v katerih bodo vsi državljani uživali enako dostojanstvo in imeli enake pravice pred zakonom.

Tu pride v poštev tudi vprašanje, kaj naj stori manjšina, ki se ji odrekajo pripadajoče pravice. Eno je gotovo: ko pride do kočljivih zadev, npr. večja politična avtonomija ali odcepitev od države, v kateri živi manjšina, je dogovarjanje obvezna pot, da se vse mirno razreši. Nasprotno pa zavrnitev dialoga vodi neizbežno k nasilju.

Kar pa se tiče teroristov, ki si lastijo pravico govoriti kot edini sobesedniki v imenu vse manjšine, je treba njih ravnanje obsoditi in zavrniti, kajti na slepo udarjati, moriti nedolžne, uprizarjati krvave povračilne ukrepe, vse to je nečloveško in ne pomaga k uveljavitvi upravičenih zahtev manjšine, ki jo teroristi zgolj enostransko zastopajo.

DOLŽNOSTI MANJŠIN

Vsaka pravica nujno prinaša tudi od-

govarjajočo dolžnost. Pripadniki manjšin so dolžni z državo in družbo, v katerih živijo, sodelovati za skupen blagor ter pospeševati ter braniti svobodo in dostojanstvo vsakega člana svoje skupnosti, to tudi v primeru, če bi se odločil za vključitev v kulturo večinskega naroda.

POZIV KRISTJANOM

Ko Cerkev govori na splošno o zapostavljanju manjšin, se pri tem v prvi vrsti obrača na lastne sinove in hčere. Kakor v Cerkev ni prostora za zapostavljanje, tako noben kristjan ne bi smel podpirati ali vzpodbujati tistih, ki s svojim ravnanjem vnašajo razdor med posameznike ali v družbo. Isto velja za podpiranje nasilja in terorizma.

Papež zaključuje svojo poslanico tako: »Želim povedati vsem pripadnikom manjšin, ki trpijo, da sem z njimi. Poznam njih trenutke bolečine in razloge njihovega ravnanja. Boga prosim, da bodo sedanje preizkušnje, katerim so izpostavljeni, čimprej minile in bodo mogli vsi v gotovosti in miru uživati svoje pravice.«

-Jk

Pristen Božič

Božič je eden od tistih praznikov, ki — kljub vsem težavam in napakam naše družbe — v krščanskih deželah najzgovorneje nagovarja razum in srce. Božična skrivnost je povzročila odločen človeško-božji obrat v zgodovini sveta: po rojstvu Otroka, ki je obenem božji Sin in naš Odrešenik.

SPREMENILO SE JE OBILICJE SVETA

Ali niso priče za to morda — čeprav ne vedno pristne — veselo ozračje, ki ga opažamo na mestnih ulicah ali na podeželju, na delovnih mestih, med stenami družinskih domov?

Božični praznik je tako med kristjani prišel v navado kot nesporna priložnost za veselje in dobroto, kot vzpodbuda za plemenite misli, za dejanja nesebične ljubezni.

Ta razcvet dobrote in prijaznosti, vlnudnosti in pozornosti, obeleži Božič med najlepše trenutke leta, celo življenja. Celotno od vere odmaknjeni morejo zasluhtiti to splošno božično-človeško sporočilo.

Koliko umetnikov je našlo v Božiču svoje navdihe! Koliko božičnih pesmi gane milijone src. Koliko leposlovja se je rodilo iz božičnih misli.

SENČNE STRANI

Toda — na žalost — za vsem lepim in dobrim, ki nam pomeni beseda Božič, opažamo močno in na prvi pogled še druge vidike in pojave, ki onadežujejo čistost tega praznika in mu jemljejo pristnost.

To so tisti zgolj zunanji in potrošniški vidiki, ki grozijo, da izvotlijo Božič in mu vzamejo verski pomen, kadar niso več izrazi notranjega veselja, značilnega za ta praznik, ampak se te zunanjsosti spreminijo v glavno sestavino praznovanja ali postanejo edini in izključni razlog praznovanja.

V tem primeru Božič izgubi svojo pristnost, svoj verski smisel, in se spremeni v priložnost za bučne zabave in čezmerno zapravljanje, ki izžveni kot žalitev tistih, ki jih uboštvo ali pomanjkanje sili, da se zadovoljijo z drobtinami.

VRNITI SE K IZVORU PRAZNIKA

Potrebno je pridobiti nazaj resnico o Božiču s spoštovanjem pristanišči zgodovinskega poročila in z zvestobo verskemu pomenu in vsebini tega praznika, kakor ga izraža zgodovinski podatek o Jezusovem rojstvu.

Dejstvo je, da je v nekem trenutku zgodovine in v določenem kraju sveta pre-

prosta in ponižna žena iz Davidove rodovine rodila Mesija, ki so ga napovedovali preroki: Gospoda Jezusa Kristusa.

Vsebinsko in sporočilo božičnega praznika pa je, da je s Kristusovim prihodom vsa človeška zgodovina našla svojo odrešilno smer, svojo polno razlago, svoje resnično dostojanstvo in ureditvenje. Bog se je srečal z nami v Kristusu, da bi mogli imeti prost dostop do njega.

Božič nam razodeva skrivnost, da je Bog hotel skriti te razdalje med njegovo neskončno popolnostjo in našo človeško revnostjo; hotel je premostiti prepade med časom in večnostjo; hotel se nam je približati do tolikšne mere, da si je v Sinu privzel življenje, podobno našemu življenju, postal je naš brat.

KAJ ISČIMO

Za nas same, za vsakega človeka, katere koli dobe, bi mogla veljati ta vprašanja in odgovori: Iščeš Boga? Skušaj ga najti v bratu, ker se je Kristus s svojim rojstvom poistovetil z vsakim človekom.

Hočeš ljubiti Kristusa? Ljubi ga v svojem bratu, kajti karkoli narediš kateremu koli od tebi enakih, Kristus to vzame, kot da si njemu naredil.

Če se boš trudil za ljubezen do bližnjega; če boš iskal načine, kako vzpostaviti mirne odnose z zunanjim svetom; če boš od tega, kar imaš, dal drugim, ki imajo manj ali nič — potem bo tvoje veselje bolj resnično, ob tebi bo Kristus, in skupaj z njim boš mogel doseči cilj, o katerem sanja tvoje srce: da bi bil ves svet bolj pravičen, in tako bolj človeški in bolj božji.

Naj Božič najde vsakogar zavzetega za to, da znova odkrijemo oz. potrdimo sporočilo, ki prihaja iz betlehemskega jaslja. Za to je potrebno nekaj poguma, a se splača, kajti edinole tako, če bomo znali in hoteli odpreti svoje življenje Kristusovemu prihodu, bomo mogli izkusiti in doživeti tisti mir, ki so ga oznanjali angeli v prvi sveti noči.

DR. JURE RODE

NAROČNINA ZA »KATOLISKEGA GLASA« V LETU 1989

Italija	40.000 lir
Inozemstvo	55.000 lir
Zračna inozemstvo	85.000 lir

★

Nasvidenje v novem letu!

Ta številka je zadnja v tem letu. Prihodnja izide v četrtek 5. januarja 1989.

Slovenija v ospredju svetovne pozornosti

Za Slovenijo je trenutno značilno stanje, ko se vsi pripravljajo oziroma organizirajo v nove oblike političnega in ekonomskega delovanja. Komunisti so v osebi svoje nove ideologije Sonje Lokar odprli svoja obzorja kot še nikoli doslej. V svojem neuspehu so primorani pristajati na velike kompromise, zato poskušajo 'koalicijsko vezati' v svoj tabor čimveč mladih pobud (ekološka vprašanja, človekove pravice, civilna družba). Vendar, kdor bo s komunisti zbral češnje, pa čeprav so to komunisti nove generacije, bo moral zelo paziti, ali pa si bo sam kriv, če ga bodo oropali njegovega bista.

Tudi predsednik Slovenije Janez Stanovnik je ta trenutek spet v središču svetovne in domače javnosti. Tokrat s svojo izjavo za zahodnonemško agencijo DPA: »Ustanavljanje političnih strank, ki se bodo bojevale za oblast, zame ni nekaj katastrofalnega,« in da »ne moremo pristati na družbo enako mislečih ljudi«. Stanovnik je moral te svoje misli sicer uradno demantirati, ker se je spet (kot po obisku v ZDA) zvalil nanj pravi val »starih« komunističnih obsodb.

Stanovnik je na takom. »svobodni katedri« v Novem mestu, prav tako te dni, izrazil svoje mnenje o političnem pluralističnem organiziranju v Sloveniji in je vse te nove oblike (Kmečka zveza, Odbor za varstvo človekovih pravic, Slovenska demokratična zveza, Social-demokratska zveza Slovenije) označil kot nekaj samoumevnega in koristnega, skrbi pa ga zelo odmev na vse to dogajanje v Sloveniji iz južnih republik.

Na drugi strani se pa tudi opozicijske skupine organizirajo za svoj prodor v javnost. Tako bo 10. januarja končno le uradna ustanovitev Slovenske demokratične zveze. Za predsednika je predviden dr. Dimitrij Rupel, ki je dal za Teles (15. dec.) intervju, v katerem razgrinja trenutno programsko in organizacijsko podobo nove zveze, ki se bo vsled trenutnega razmerja političnih sil v Sloveniji zaenkrat formalno vezala na SZDL, vendar tako, da bo ostala povsem avtonomna, le nekatere organizacijske usluge bo zahtevala od SZDL (denar je pač problem in brez njega je organiziranje zveze skorajda nemogoče).

Tik za Slovensko demokratično zvezo bi se rada ustanovila če Social-demokratska zveza Slovenije, vendar se zaradi nje pojavlja cela vrsta nevarnosti za prvo, ki ima že precej dobro pripravljen politični teren za ustanovitev. Social-demokratska zveza Slovenije doživlja odmeven prodor med sredstvi javnega obveščanja, saj sta tudi SZDL in Stanovnik o njej poleg časopisja precej govorila. Ustvarja se vtis, da hoče uradna politika zanjo nenevarno Social-demokratsko zvezo Slovenije uveljaviti ter z njo odvzeti Slovenski demokratični zvezi njen politični prostor.

Kakorkoli že, ko se bosta obe zvezi v

januarju ustanovili, bodo vse opozicijske skupine sklicale takom. »ustavni zbor« pod okriljem Slovenske demokratične zveze, katerega naloga bo pisanje nove slovenske ustave. Kot znano, je slovenska uradna politična ustavna komisija ob dopolnilih k jugoslovanski ustavi Slovence enkrat že prevarala, vendar ta komisija dela že tudi na novi slovenski ustavi.

Zato bo »ustavni zbor« moral ob svoji »alternativni« ustavi tudi čimbolj pohiteti s kampanjo za neposredne volitve, za parlamentarno organiziranost ter za referendum in biti ob tem čimbolj agresiven. Šele nato bo v političnem razpoloženju med ljudmi, ki ga bo potrebno šele ustvariti, mogoče ponuditi svojo ustavo ob uradni politični za vseljidski referendum.

Ob ekonomistih, ki tudi vedno bolj iščejo načine, kako prodreti s svojimi vizijami v javni politični prostor, se bo tako šele v prihodnjem letu razvil pravi politični boj med režimom ter precej razdrobljeno, a številno opozicijo, ki brez koalicijskega povezovanja seveda ne bo mogla prodreti. Prvi poskus takšnega problemskega koalicijskega združevanja moči bo prav gotovo »ustavni zbor«, ki bo pripravljala novo slovensko ustavo (osnova ji bodo pisateljsko-sociološke teze k novi slovenski ustavi, ki bodo izšle letošnjo pomlad). Vsekakor bo odločilno, kdo si bo uspel ustvariti močnejši vpliv v javnosti, ali režimci (komunisti) ali opozicijske grupacije.

V. Slemensky

**PODPIRAJTE
»KATOLIŠKI GLAS«!
DARUJTE
V NJEGOV
TISKOVNI SKLAD!**

**Mariborska stolnica
je dobila tri nove zvonove**

V nedeljskem dopoldnevu 11. decembra se je zbrala množica Mariborčanov, da prisostvujejo posvetitvi treh novih zvonov. Po mestnih ulicah, ki obkrožajo Slomškov trg, so stopali godbeniki pihalnega orkestra Pošta Maribor, osem jezdecov s paradnimi konji je obkrožalo tovrnjak, na katerem so bili z zelenjem oviti trije zvonovi, štirje jezdec so nosili zastave z grbom mesta Maribor, na čelu slavnostnega sprevoda je fant v narodni noši nesel Slomškovo zastavo. Pred stolno cerkvijo jih je čakal zbor duhovnikov s škofom Krambergerjem na čelu.

Bilo je nadvse žalostno, ko so 26. maja 1943 morali štirje zvonovi iz zvonika, da so jih prelili v topovske cevi, zato pa je bilo sedaj veselje toliko večje. Staremu zvonu, ki je 45 let sameval v zvoniku, so se tako pridružili trije novi: sv. Andreja, Marijin in Slomškov zvon.

Ali je mogoča nova stranka v Sloveniji?

Politični center SFR Jugoslavije in srbska partija sta že dalj časa v nenehnem spopadu s političnimi predstavniki Slovenije. Vednomo so slovenski funkcionarji zadnje čase napravili marsikakšno potezo, ki jo je naš narod pozdravil. Noben človek, nobena organizacija, nobena stranka niso tako slabi, da ne bi imeli tudi nekih pozitivnih strani. Mussolini je uredil železnice, Hitler je gradil avtoceste.

Vendar če razni komentarji in ankete trdijo, da uživa sedaj slovensko politično vodstvo splošno podporo naroda, gredo predaleč. Stanje v republiki je v premnogih zadevah slabo, v gospodarstvu pa na ravnost katastrofalno. Odgovornost za to nosi partija. Nobeno taktiziranje ali sprenevedanje ne more zakriti tega dejstva. Osrednje oblasti brezobzirno posegajo v slovenske zadeve v procesu proti četvorici, glede spremembe ustave, finansiranja vojske, manj razvitih krajev itd.

Vse to je norčevanje iz suverenosti slovenskega naroda! Partija je med revolucijo brezpogojno sprejela novo SFR Jugoslavijo. Sprejela je pokorno diktat CK jugoslovanske partije, v kateri je Tito odločal samovoljno ter likvidiral slovensko vojsko in civilno opozicijo. Prek 40 let KPS sprejema in izvršuje vse direktive centra. V glavnem bo tako tudi v prihodnje z morebitno izjemo kakšnih formalnih neuspešnih protestov.

Najvišji funkcionarji partije Stipe Suvar, Milan Kučan, Janez Stanovnik in drugi pogosto izjavljajo, da se partija odpo-veduje oblastvenemu monopolu. V Sloveniji se porajajo namere ustanoviti nove

politične stranke. Vendar, ali manjka poguma ali pa je politična izobrazba tako strašno slaba. Večina teh predlogov namreč predvideva opozicijo v okviru partije ali SZDL.

To pa je čisti nesmisel! Stranka v okviru druge stranke ne pomeni korak k pluralizmu, ampak samo kamuflirano nadaljevanje diktature močnejšega partnerja. V informativnem članku V. Levstika iz Gorice 17. nov. 1988 npr. beremo: »Dr. D. Rupel je zamislil ustanovitev zveze razumnikov, ki bi znotraj slovenskega političnega prostora (tj. partije - op. pisca) oponirala, s tem pa konkurirala partiji.«

To je pravo protislovje, saj ni mogoče konkurirati nekomu, ki te kontrolira! In še naprej: »Smoletova Socialistična zveza je celo prevzela organizacijo teh posvetov, na katerih so sodelovali komunistični filozofi kot Vojan Rus, zmerni komunistični sociologi kot Z. Roter in še J. Pieterski, B. Grafenauer...«

Ako bo omenjena pobuda uspela, bo prišlo do klasične ponovitve OF, ki jo je partija uporabila v začetku revolucije. Korak v demokracijo more biti samo v organizacijah, ki so popolnoma ločene od partije. Samo taka gibanja imajo možnost dokončno razgibati narod, kot kažeta primera Bavcar in Janša.

Tako v Sloveniji kot v ostali Jugoslaviji problemi v današnjem političnem okviru niso rešljivi. Prej ali slej bo partija morala sprejeti izziv svobodnih volitev, kjer je lahko samo ona izmed tekmovalcev!

DR. PETER URBANČ

Consortium musicum Ljubljana

DVAJSET LET DELOVANJA

Consortium musicum je v nedeljo 11. decembra v veliki dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani z veličastnim jubilejnim koncertom proslavil dvajsetletnico svojega delovanja. Pod vodstvom Mirka Cudermana je izvajal Dvorakov oratorij Sveta Ljudmila za soliste, zbor in orkester.

Sv. Ljudmila, imenovana tudi mati češkega naroda, je skupaj z možem Borivom sprejela krščansko vero v času, ko sta jo sveta Ciril in Metod oznanjala po slovanskem svetu. Njunemu zgledu je kmalu sledilo tudi češko ljudstvo.

V oratoriju so recitativi, arije in zbori se vrstijo kot zaokrožene enote. Delo odlikujejo vse tiste vrline, ki jih vsebujejo druge, bolj znane in večkrat izvajane Dvorakove stvaritve in ki so češkemu skladatelju zagotovile trajno mesto med velikimi glasbenimi umetnostmi. Izбира dela je bila za jubilejni koncert nadvse posrečena, izvedba pa je samo potrdila že znane odlike izvajalcev.

V koncertnem listu je izšel tudi zapis z naslovom Dvajset let društva Consortium musicum Ljubljana, ki ga je pripravil Janez Kranjc. Iz besedila povzemamo nekaj misli:

»Glasbeno društvo Consortium musicum je bilo ustanovljeno z namenom, da s poustvarjanjem tiste zvrsti resne glasbe, ki je poklicne ustanove niso izvajale, zapolni na ta način nastalo programsko vrzel. Pri tem je šlo v prvi vrsti za vokalno-instrumentalno glasbo in ne le za manj izvajana dela, marveč tudi za t.i. železni repertoar. - Druga misel, ki je narokovala ustanovitev društva Consortium musicum, je bila želja po osebnejšem in bolj neposrednem stiku z glasbo. Poustvarjanje in tvorno doživljanje le-te odpira povsem nove razsežnosti v njenem doemanju in razumevanju. Seveda pa ni bil namen novega društva oblikovati zaprt skupino. Njegov cilj je bil že od vsega začetka, spoznavati glasbo in jo posredovati čim širšemu krogu ljudi. Obe izhodišči za ustanovitev sta oblikovali tudi način dela društva. Poleg prizadevanja za kvaliteto programa sta njegovi glavni značilnosti hitrost in intenzivnost. Društvo si je vedno prizadevalo naštvudirati in izvesti čim več, kar pomeni vsaj dva, velikokrat pa tudi tri celovečerne koncerte na leto. - Dirigent zbora Consortium musicum je bil eden od pobudnikov za njegovo ustanovitev. Svoje poklicno znanje muzikologa je

Iz Beneške Slovenije

Nov župnik v Špetru Slovenov

Na Marijin praznik 8. decembra je uradno prevzel službo novi župnik v Špetru v Nadiški dolini. Istočasno je postal tudi dekan špertske dekanije, katere obsega vse župnije Slovenske Benečije.

V zadnji številki beneškega lista »Dom« najdemo bridko tožbo, da pri slovesnosti umestitve novega župnika in med mašo ni bilo ene same slovenske besede, ene slovenske pesmi, ene slovenske prošnje. In vendar obsega špertska dekanija ozemlje, na katerem živijo slovenski ljudje od pamtveka.

Srečanje dveh delegacij v Čedadu

Na sedežu kulturnega društva Ivan Trnko v Čedadu sta se srečali delegaciji deželnega tajništva Slovenske skupnosti in slovenskih kulturnih društev iz videmske pokrajine. Za SSK so bili prisotni deželni tajnik Ivo Jevnikar, deželni svetovalec Bojan Brezigar in člani dežel. tajništva Branko Cernic, Marij Maver in Lojze Tul. Slovence v videmski pokrajini pa so zastopali Viljem Černo, Pavel Petričič, Salvatore Venosi, Jole Namor, Giorgio Bankič, Maurizio Namor in Lucija Trusgnach.

Obširni razgovor je bil posvečen položaju Slovencev v videmski pokrajini, prizadevanjem slovenskih kulturnih društev in pobudam, ki jih je na tem področju prevzela SSK v deželnem svetu in na drugih ravneh.

Velik del seje je bil posvečen problematiki enotnega nastopanja med Slovenci v Italiji. Delegacija SSK je glede tega poučarila, da ostaja enotnost pomembno sredstvo za boj za narodne pravice, vendar dosedanja formula skupnega nastopanja ne odgovarja več trenutnemu položaju. V razmišljanje je bil dan predlog, naj bi zaenkrat prešla pobuda za skupne akcije na obe krovni organizaciji in slovenska društva v videmski pokrajini.

Ob koncu so predstavniki Slovencev v videmski pokrajini spregledali vabilo, da vrnejo obisk Slovenski skupnosti.

znal vedno dopolnjevati z neomajno voljo, optimizmom in vztrajnostjo. Vrh tega je bil vedno zgled požrtvovalnega ljublitelstva v najboljšem pomenu besede. Ne le, da za svoje delo ni hotel nikoli nobenega honorarja, (raje, kot da je jemal iz sredstev društva, je kaj pridal iz svojega), marveč je kljub številnim obveznostim ostaja)l gonilna sila zbora.«

Prepričani smo, da je Consortium opravil in še opravlja nenadomestljivo poslanstvo na področju slovenske kulture. Vseh dvajset let je gojil veliko religiozno glasbo, tudi v časih, ko ta naloga ni bila lahka in je bila zanjo potrebna velika mera idealizma in poguma. Med njegovimi mogočnimi in nepozabnimi izvedbami so Händlov Mesija, Bachova Maša v h-molu, Beethovnova Missa solemnis, pa še druge maše in oratoriji, do letošnje Svete Ljudmile. Poleg tega izrednega dela je Consortium musicum posnel vrsto plošč in kaset z adventnimi in božičnimi, postnimi in velikonočnimi in z raznimi Marijinimi pesmimi, z mašami itn.

Consortium musicum s svojo vrhunsko umetniško dejavnostjo že dve desetletji notranje bogati slovenskega človeka, tudi izven meja matične domovine. Zboru in njegovemu neutrudnemu dirigentu dr. Mirku Cudermanu iskreno čestitamo in želimo še veliko podobnih dosežkov in uspehov.

I. p.

Bralci pišejo

Enostransko poročanje

V nedeljo 11. decembra je imela Slovenska skupnost pomembno deželno konferenco v Vižovljah. Posvečena je bila razmišljanju o položaju naše skupnosti po junjskih volitvah in po 40 letih neizpolnjenih obljub glede pravične zaščite.

»Primorski dnevnik« je v torek, 13. decembra, posvetil srečanju v Vižovljah precejšnjo pozornost. Prizadelo pa me je, ko sem bral, da je bilo slišati »tudi več precej ostrih kritik in pripomb na poročanje Katoliškega glasa, ki že po tradiciji, tudi med volilno kampanjo podpira SSK, med zadnjimi volitvami pa se je glede tega nekaj zataknilo.«

Ker sem bil v Vižovljah ves dan, bi si upal reči, da sta dva ali so trije nastopajoči res izrekli nekaj kritik na račun Katoliškega glasa, vendar sta se kritično dotaknila tudi Primorskega dnevnika, radia Trst A, Novega lista, strankinega glasila Skupnost in še koga. Sploh se mi zdi, da je bil med sredstvi množičnega obveščanja še najbolj kritiziran Primorski dnevnik, zlasti goriški del, saj je na konferenci vsakdo povedal, kar je mislil, in se je maršsko krepko »izkašljajl«.

Čudi me le, da je dopisnik Primorskega dnevnika lepo preslišal kritike na račun svojega lista, ko je tako poudaril Katoliški glas!

(Sledi podpis)

In upor se nadaljuje...

Palestina, dežela Jezusovega rojstva, delovanja in smrti, doživlja ta mesec žalostno in tragično obletnico: eno leto že mladina v od Izraelcev zasedenih krajih palestinskih Arabcev protestira zoper vojaško izraelsko upravo tkm. »zasedenih teritorijev«. Upravičeno zahtevajo svobodo v lastni domovini.

Položaj za izraelske oblasti postaja vedno bolj zapleten in se bliža stanju nezdržnosti, kajti pred neprestanimi demonstracijami Palestincev, ki se poslužujejo kamnov, palic, napisov in vihtenja svojih zastav so Izraelci kljub vsem poskusom zatrtja upora izkusili svojo lastno nemoč.

Čas bi bil zato, da zberejo toliko poguma in moralne moči, da se spoprimejo z dejstvi in pogledajo resnici v obraz. In ta je ena sama: poiskati pot do pomiritve, ker drugače se utegne zgoditi, da se ta upor spremeni v »eksplozijo neslučenih posledic.

Tega se zavedajo tudi mnogi izraelski kulturniki. Šest sto od njih je objavilo v izraelskem časopisju naslednjo izjavo: »Ni izglelov za rešitev drame, ki jo Izrael doživlja že toliko let, če ne preneha nadzorstvo nad zasedenimi kraji. Uporaba sile za uvedbo reda je čisti nesmisel. Svoj

vir ima sila v sprenevedanju korenin tega stanja. Siliti našo vojsko, da se udeležuje kot policija, pomeni odvzeti ji njeno resnično poslanstvo, ki je obramba države. Za nas je nesprijemljivo, da so naši vojaki zaradi nesposobnosti naših oblasti primorani spoprijemati se s političnimi vzroki upora ter prisiljeni streljati na civiliste in otroke. Položaj postaja nevdzržen. Zato se obračamo na našo vladu in zahtevamo, da napravi prvi korak k pogajanjem, preden izgubi kontrolo nad položajem.«

Zeev Schiff, že 25 let sodelavec in vojaški kritik dnevnika »Haaretz« pa je zapisal: »Naša vojska je ob uporabi Palestincev klavirno odpovedala. Kljub mogočni vojaški sili, ki smo jo spravili na noge v teku 40 let, kljub tisočim oklopnim vozilom in letalom, se je vojska izkazala kot orjak z nogami iz gline pred palestinsko mladino. Ostaja le neizbežen zaključek: treba je začeti pogajati se s Palestinci. Samo to!«

**KATOLIŠKI GLAS
list za kritične bralce**

Slovenska preteklost in polpreteklost v novih romanih Leva Detele

Na Dunaju živeči slovenski pisatelj in publicist Lev Detela, ki piše tudi v nemščini, je v zadnjem času dokončal več zanimivih in sodobnih slovenskih del z izrazito zgodovinskimi obeležji.

V bogato opremljeni avtobiografski knjigi »Časomer življenja«, ki obsega 250 strani in je v dveh izdajah (broširana in vezana v platno) sredi leta še z letnico 1987 izšla pri Slovenski kulturni akciji v Buenos Airesu, posega Detela v bližnjo polpreteklost.

V posebni perspektivi, z očmi otroka od spodaj navzgor, opisuje propad stare slovensko-jugoslovanske družbe (Detelov stari oče je bil v kraljevini Jugoslaviji prvi državni tožilec, nekateri sorodniki pa posestniki) ter grozljivi konec zadnje vojne na fronti med Nemci ter sovjetsko-bolgarskimi četami na skrajnem slovenskem vzhodu.

Kolektivizacija kmečke zemlje, stalni zem, graditev tovarn in prog, novo oblikovanje šolskih vprašanj, prisile na gimnaziji in univerzi ter postopen začetek izpraševanja vesti z ozirom na pobite domobrnce in s tem povezano etiko (oziroma ne-etiko) revolucije, so nekatere ključne teme izredno zanimivo in literarno napisane knjige, ki se zaključijo z odhodom Leva Detele in Milene Merlak na Dunaj v letu 1960.

Pisatelj pa je že napovedal izdajo nadaljevanja gornje knjige, ki bo pod naslovom »Zapredena med dvema stoloma« na kritičen način obravnavala predvsem nekatere osnovne probleme v slovenskem zamejstvu in zdomstvu ter nakazala sve-

tovljansko izkušnjo boja za uveljavitev sočne slovenske besede v širšem svetu ob upoštevanju utemeljene dvojezičnosti.

Pred izidom je tudi Detelov roman »Dunajski valček za izgubljeno preteklost«, ki bo izšel v Trstu. Prednatis je kot podlistek izhajal v tržaškem tedniku Novi list in vzbudil precejšnjo pozornost pri bralcih tokraj in onkraj meje. V delu obravnava pisatelj zadnja obdobja avstro-ogrske monarhije, problematiko plemiških družin na Slovenskem, posega pa tudi v čas druge svetovne vojne in v današnjost, saj na primeru na pol slovenskega grofa, ki živi na Dunaju, ter z aktualnim portretom zadnje avstro-ogrske cesarice Cite prikaže slovensko preteklost in sedanjost na popolnoma nov in suveren način, v katerem je slovenski narod celotno zadnje tisočletje resničen evropski vezni člen s specifično in samo njemu lastno obliko.

Pri Mohorjevi založbi v Celovcu bo leta 1989 izšel Detelov nagradni zgodovinski roman o koncu poganstva med Slovenci, o pokristjanjenju iz Salzburga ter o knezu Borutu, ki je osrednja oseba dela, ki mu je avtor dal naslov »Tiska in sijaj slovenskega kneza«.

Detela piše poleg tega tudi roman o Venetih kot možnih prednikih slovenskega naroda, medtem ko bo v drugem romanu posegel v skrivnost celjskih grofov, oziroma knezov na primeru dogajanja v 14. stoletju. Ze leta 1974 je pri celovski Mohorjevi založbi izdal poetični srednjeveški roman »Marijin mojster«, zato mu tudi to obdobje ni tuje.

Kako praznujejo po svetu Kristusovo rojstvo

Slovenski in drugi alpski, predvsem avstrijsko-nemški božični in novoletni običaji od postavljanja jaslje in božičnega drevesca, ob obdarovanju in obrednih jedi do novoletnega koledovanja in nastopa svetih Treh kraljev, so dokaj znani in še vedno bolj ali manj v navadi. Kako praznujejo božične in novoletne praznike drugod po svetu? Saj znani rek trdi, da »poznajo druge dežele drugačne običaje«.

V ITALIJI

V Italiji so nekoč otrokom komaj sveti Trije kralji 6. januarja prinesli božično, oziroma novoletno darila. Prinese jih stara čarovnica, ki jo menujejo »Befana«. Stara legenda pripoveduje, da so jo ob Jezusovem rojstvu na poti v Betlehem obiskali sveti Trije kralji, vendar je imela toliko drugih opravkov, da jih ni utegnila pogostiti. Za kazen mora večno iskati malega Jezusa pri vsaki družini za primer, da se ta tam mudi, in prinesiti zanj darilo. Na večer 5. januarja stopajo po cestah muzikantje z goslimi in piščalnimi ter igrajo pesem, ki ji pravijo »befanata«. Istočasno prosijo za denarna darila ali hrano.

V severni Italiji prinaša sveta Lucija s svojim oslom otrokom darila. Igrače in sladkarije pa je mogoče kupiti tudi na številnih stojnicah.

Novo leto praznujejo v Italiji z velikim ropotom in veseljem, zato pa je božično praznovanje v ožjem družinskem krogu.

V FRANCIJI

Marsikje po Franciji postavijo na sveti večer otroci svoje čevlje poleg peči, da lahko vanje dobri božiček Père Noël ponoči položi božična darila.

V južni Franciji zbirajo otroci kamenčke, veje in mah za jaslce, ki jih postavljajo po domovih in cerkvah. Majhne figure iz gline, ki jim pravijo »santons«, predstavljajo sveto Družino in druge svetopisemske osebe.

Po polnočnici je navada, da se družina zbere ob pozni večerji, ki ji pravijo »le réveillon«. Hrana je v tej noči delno še vedno obrednega značaja in po francoskih pokrajinah z različnim zgodovinskim izvorom tudi različna.

Na Bretonske jedo ajdov kolač, ki ga polijejo s kislo smetano, na Burgundskem purana s kostanjem, in v Alzaciji gos, v Parizu ostrige, gosjo pašeto in posebno belo ali rdečo klobaso, ki ji pravijo »boudin«.

Na praznik svetih Treh kraljev pridejo na obisk znanci in prijatelji. Kot slaščice prinese gospodinja na mizo tako imenovano »galette des Rois«, kraljevski kolač, v katerem je zapečen majhen dojenček iz porcelana. Kdor tega otroka, ki prinaša srečo, najde v svojem kosu kolača, si sme za nadaljnji del večera izvoliti za partnerja »kralja večera«, oz. »kraljico«.

NA POLJSKEM IN V RUSIJI

Na Poljskem je Božič dan velike verske zbranosti in pobožnosti. Na sveti večer posteljejo ponekod tla in mizo s slamo v spomin na jaslce v Betlehemu. Ta navada je bila zelo udomačena tudi v stari Rusiji.

Pravoslavni Rusi slavijo Božič po starem julijanskem koledarju šele na začetku januarja. Svoje dni je bil to strog verski praznik, na katerega so se pripravljali s postom in molitvijo.

Stara ruska legenda pripoveduje o »babuški«, ki so jo sveti Trije kralji povabili, da bi z njimi obiskala novorojenega Jezusa. Ker je bila zelo stara in trudna, se ni mogla odločiti za dolgo pot in je ostala doma. Potem pa ji je postalo žal. Zbrala je darila in se podala na pot, da bi poskala Tri modre z Vzhoda. Še danes jih išče, med iskanjem pa deli otrokom darila in slaščice.

Seveda pa je v Sovjetski zvezi vse te naloge prevzel danes ateistični novoletni Dedek Mraz s svojim spremstvom, medtem ko moremo stari ruski Božič doživeti le še v nekaterih samostanih.

V SKANDINAVSKIH DEZELAH

Na Danskem pravijo božičku »Jule mand« in mu pomaga mnogo dobrih duhov. Te nazivajo »julenisser«. Že od nekdanje je navada, da zanje pripravijo na sveti večer skledo z močnikom ali mlekom. Božično drevo ozaljšajo z okrasjem, ki ga v družinah sami izdelajo.

K tradicionalnim božičnim jedem sodi »Julegrød«, puding iz riža, cimeta in sladkorja, v katerem je skrit mandelj. Kdor ga najde, prejme velikega prašička iz marcipana ali pa kakšno drugo posebno darilo. Na mizo pride tudi božična gnjat z devetimi prilogami, lečo, graham, fižolom, kostanjem, zmehkanim krompirjem, jabolki in omako iz čebule.

Na Švedskem prižgo na Božič po domovih sveče. Darila pritrldijo na hrbet tako imenovanega »jul-boka«, slamnatega osla, ki ponekod nadomešča pozneje udomačeno navado postavljanje božičnega drevesa.

Lepa je tudi navada z »Lucijino nevesto« — »Lussibruken« — na dan svete Lucije 13. decembra, ki pa jo povezujejo tudi z božičnim praznovanjem.

Najmlajše dekline v družinah se obleče v belo obleko, na glavo si natakne krono iz brusničnega listja, v katero so zatakane velike bele goreče sveče. Dekle v zgodnjem jutru v spomin na najkrajše dneve leta in v zahvalo za novo svetlobo, ki jo prinaša božični čas, zapoje pesmico, zbudi družinske člane in jih pogosti z zajtrkom. Otrokom prinaša darila »jultomten«, majhen neviden škrt, ki divje trka na vrata in meče darila v hiše.

Na sveti večer jedo »lutfisk«, namreč posušeno polenovko, na sam Božič pa podobno kot na Danskem in Norveškem božično gnjat in prašiča. Na Norveškem gorijo vso sveto noč do božičnega dne številne sveče. Igrače iz lesa, iz papirja izrezane figure in slamnati možički so še vedno zelo priljubljena skandinavska darila za otroke.

Mnoge švedske družine se za Božič še vedno zberejo k obredu »doppa i grytan«. Pri tem srečanju jedo kruh, ki so ga polili z obaro, v kateri se je kuhala božična gnjat. Kozli in koze spadajo k skandinavskim božičnim posebnostim.

Na Finskem prinaša razmršena koza otrokom božična darila.

V ANGLOSÅSKEM SVETU

Na Angleškem nosi »Father Christmas«, božiček z dolgo čepico ali kapuco, otrokom in odraslim tradicionalna božična darila. Ta navada je razširjena po vsem anglosaskem svetu, torej tudi v Severni Ameriki, Avstraliji, na različnih otokih in še kje. Ameriški božiček se je v tem stoletju moderniziral, saj se velikokrat pripelje kar s helikopterjem, v avstralskem Sydneyu pa z motornim čolnom.

Božič je v angleškem svetu družinski praznik s srečanji in obdarovanjem. 24. decembra pišejo otroci ljubezniva pisma božičku in ga prosijo za darila, s katerimi ta potem napolni nogavice. Na drugi božični dan, ki mu pravijo »Boxing Day«, prejmejo znanci, pismonoša, mlekar, trgovec, čistilka stanovanja in drugi znanci božična darila.

Angleški katoličani prižigajo na božičnih drevesih sveče, medtem ko se pri anglikanski večini ta navada ni udomačila. Zato na mnogih angleških božičnih drevesih ni sveč in luči.

Še vedno je običaj, da se Božič praznuje s pečenim puranom, ki je prišel v Anglijo v 16. stoletju iz španske Amerike. Prej so za Božič jedli gos. Vendar je tudi ta običaj še v navadi, kot tudi tradicionalni božični puding iz rozin, vina, črnega kruha in mesa. Priljubljene so tudi različne pašete iz ovčjega in kokošjega mesa, govejega jezika, jajc, sadežev in začimb. Lepo obhajajo tudi praznik svetih Treh kraljev, ki mu ponekod pravijo »mali Božič«. Nekeč so v Angliji na ta dan obdarovali otroke in služinčad.

V ŠPANIJI IN MEHIKI

V Španiji je sveti večer tih, duhovnemu

razmišljanju posvečen dogodek. Na sveti dan jedo opoldne mandljevo juho, purana in kostanj. Na praznik svetih Treh kraljev zataknejo otroci slamo v svoje čevlje in jih postavijo na balkon, da se izmučene kamele svetih Treh kraljev lahko s slamo okrepčajo, medtem ko sveti Trije kralji položijo vanje v zahvalo za to uslugo darila.

V Mehiki praznujejo Božič na popolnoma drugačen način, z bučnimi svečanostmi, ki jim pravijo »posadas«. Te izvirajo iz stare domneve, da Marija in Jožef na njuni devetdnevni poti iz Nazareta v Betlehem nista nikjer našla prenočišča. Tudi mehiške »posade« trajajo devet dni in so povezane s procesijami s svečami in petjem, maskami in starimi indijanskimi vražami.

Drugi kraji, drugi običaji. Naš evropski zimski Božič je v Južni Afriki, Argentini, Braziliji ali Avstraliji praznik krščanskega božičnega optimizma in istočasno poletnega veselja z dolgimi šolskimi počitnicami in drugimi prijetnostmi. Povsod pa ima božični in novoletni čas svojevrsten čar, ki se na različne načine, kot smo videli, izraža tudi v številnih šegah in navadah.

Lev Detela

Voščila naših misijonarjev

Iz Tokia:

Blagoslovljen in milosti poln Božič vam iz srca želim iz daljnega Tokia; da bi tudi v novem letu nadaljevali tako važen in tolikim priljubljen Katoliški glas. List redno dobivam tudi na ta konec sveta.

Vladimir Kos, misijonar

Iz Zambije:

P. Radko Rudež se je vrnil v Zambijo in dobil novo službo v Kabwe, 140 km od Lusake, in sicer kot kaplan v bolnišnici; pomaga pa tudi v dušnem pastirstvu. O tem piše:

Naša cerkev je zelo velika in tudi z udobnimi klopmi. Prva maša je za otroke in mladino; cerkev je nabito polna. Začnemo s »Pokropi me, Gospode«, kot v starih časih. Tudi »velika« maša ob 11. uri je v jeziku bamba. Cerkev znova nabito polna (okoli tisoč ljudi).

Laiki vse sestanke vodijo sami. V soboto so imeli spokorno liturgijo. Pater samo izpostavi Najsvetejše in potem gre. Vse ostalo opravijo sami. Govorijo kot pravi apostoli, moške in žene. Jaz sem pa bil v spovednici.

Pa še nekaj: ob koncu me je na vratih čakal fant in me prosil, da bi smel v semenišče, dva druga pa, da bi smela na duhovne vaje. Srečen Božič in blagoslovljeno Novo leto.

P. Radko Rudež

Z Madagaskarja:

Predvsem voščim vse najboljše za božične praznike in novo leto. Tukaj v Ivohibe sem se že nekoliko privadil. Okrog so gore. Zdi se mi, do sem kot v neki »grapi«. Podnebje je bolj hladno, zrak čist in tišina. Pošta pride enkrat na mesec in enkrat na mesec jo odnesejo. Narava je še takšna, kot je izšla iz Stvarnikovih rok. Edina pot, ki nas povezuje z Ithosy, kjer sem prej bival, je taka, da se Bog usmili.

Zahvala Slovenske skupnosti papežu za letošnjo novoletno poslanico

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je z brzojavko vatikanskemu državnemu tajniku kardinalu Casaroliju izrazilo hvalnost papežu Janezu Pavlu II. za objavo spomenice ob prihodnjem 22. svetovnem dnevu miru, ki ga bo katoliška Cerkev skupno z drugimi ljudmi dobre volje praznovala 1. januarja. Ta dan miru bo potekel pod geslom »Za izgradnjo miru spoštuj manjšine«.

V tiskovnem poročilu SSk je rečeno, da je ta prvi cerkveni dokument, ki je v celoti posvečen manjšinam, izredno pomemben. Varstvo manjšin postavlja med bistvena vprašanja sodobnega sveta in pogoje za resnični mir. Spoštovanje manjšin je preizkusni kamen omikanosti vsake družbe. V dokumentu se narodnostne in jezikovne razlike poudarjajo kot splošna obogatitev, ne pa razlog za ločevanje. Papež poudarja tudi pomen sožitja, sodelovanja vseh za skupno dobro. Priznanje da je bolečini manjšin in njihovem upravičenemu ponosu.

Nekoliko nedodelana ostaja misel o tem, da mora manjšinska skupnost spoštovati izbire svojih članov, tudi če bi se, na primer, odločili za »prestop« v večinsko skup-

nost. Človeka je treba seveda spoštovati, moglo pa bi se razpravljati o etičnosti take izbire.

Po papeževem mnenju je treba manjšinam omogočiti sodelovanje v javnem življenju in srike z ostalimi deli naroda preko meje. Ogrožanje obstoja kake manjšine ne nastopi le takrat, ko kdo načrtuje ali opravlja rododomor, temveč tudi, ko odreka, odtujače etnično ozemlje, zapostavlja kulturo in jezik narodne skupnosti, spreminja izvirna imena.

Poslanica Slovenskega narodnega odbora

Naprosili so nas, da objavimo pričujočo »Poslanico«. Njena poslanica je pozitivno odjeknila tudi med sodelavci revije »Mladina« v Ljubljani.

Ob propadanju komunističnega sistema ter ob dogodkih znotraj in zunaj domovine, ki zlasti v zadnjem času napolnjujejo slovenskega človeka z zaskrbljenostjo in ogorčenjem, Slovenski narodni odbor iz političnega zdomstva izraža svoja stališča:

PONOVO OBTOŽUJE vladajočo komunistično partijo nasilja ter brezpravnih, nezakonitih in krivičnih obsodb, od tistih v letih revolucije pa vse do teh, ki danes pretresajo slovenski narod, katerega z monopolnim, samolastnim in brezprizivnim izvajanjem oblasti duši, ga zavaja in mu onemogoča svobodno rast v skladu z načelom o samoodločbi narodov ob celotnem spoštovanju človekovih pravic.

SPOMINJA slovensko in svetovno javnost, da so vrednote osebne svobode in narodne samobitnosti, za katere se je slovensko ljudstvo prizadevalo in bojevalo več kot tisoč let in ki so tudi danes slovenskemu človeku svete, še vedno predmet načrtnih napadov protinacionalnih sil. Ti ideali, na katerih temeljijo najpristnejši narodni interesi, so danes živi bolj kot kdaj koli in se kljub nasilju totalitarnega sistema izražajo z novo močjo v zahtevah po temeljnih pravicah človeka in državljana.

POZDRAVLJA zrelo ravnanje slovenskega naroda ob novih preizkušnjah, pred katere je postavljen, in z veseljem spremlja izraze zvestobe slovenstvu, ki se množično usmerjajo v oporo rojakom, ko so zaradi svoje demokratične države in slovenske zavzetosti žrtve krivičnega preganjanja in obsodb.

ZAHTEVA, da samozvani nosilci oblasti v Sloveniji, katerim slovensko ljudstvo ni nikdar priznalo legitimnosti, ob očitnem in nezadržanem propadanju njihove moči predajo oblast svobodno izvoljenim predstavnikom slovenskega naroda. Le-ti naj ob upoštevanju svojskosti ostalih narodov, ki trpe v Jugoslaviji podobno usodo, nastopijo pot iz razkrajajočega se socialnega in državnega sistema do pluralistične družbene ureditve v pravni državi.

POZIVA vse Slovence, da ob očitni prelomnici narodove zgodovine solidarno podpro tiste rojake v nesvobodni domovini, ki se pogumno trudijo za pravice slovenskega človeka in resnično demokratično sožitje v narodu. Le kulturna in gospodarska prostost, kadar imata zagotovilo v politični svobodi, moreta ustvariti pogoje za mir in blaginjo. Ob teh vrednotah, ki so jamstvo za rast vsake družine, bo mogoče zbrati vse narodne sile, da se v Sloveniji zgradi pravičen družbeni red in uveljavi njena in dejanska državnost s parlamentarnim sistemom in evropsko usmerjenostjo.

Buenos Aires, New York, Toronto, oktobra 1988

Za Slovenski narodni odbor: predsednik: Rudolf Smersu, tajnika: dr. Ludvik Puš, dr. Peter Urbanc.

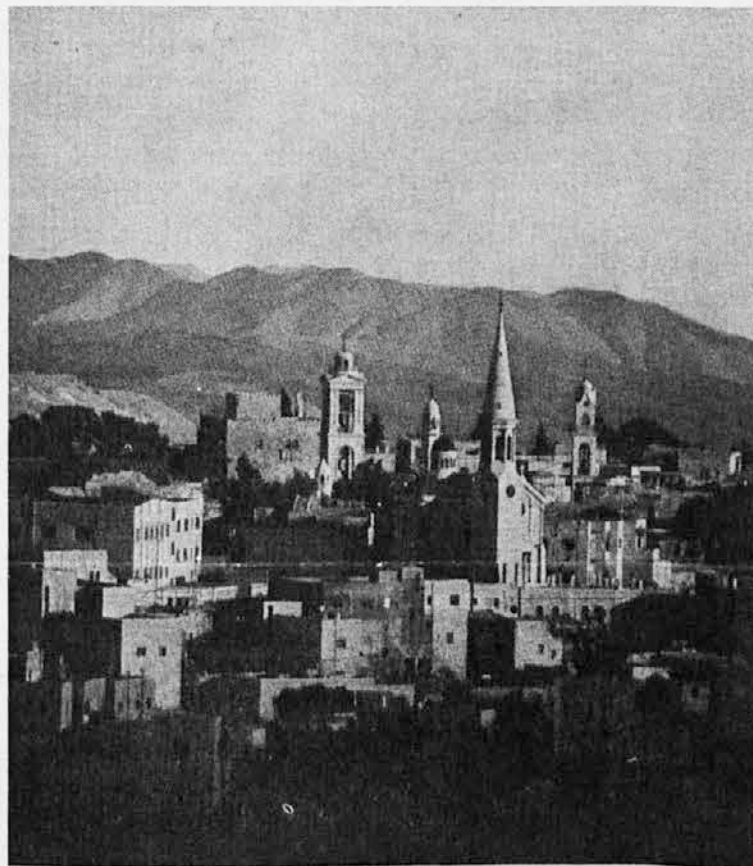
Kidrič je jokali

Kidrič (Boris) je jokali zaradi kmetov, ki so jih po zadnji vojni razlašali, piše »Delo«. Toda tudi kmetje so jokali zaradi Kidriča.

(Po Telexu)

★

Kaj naj letos napišemo za božično voščilo o Bogu, ki je prišel na svet? Namesto o veselju, o zapovedih in prepovedih bi radi pisali o odpustanju. Saj ne moreš zares verovati, ne moreš trdno upati, ne moreš pristno ljubiti in se ne iskreno veseliti, dokler nisi vsem odpustil.

Betlehem v letu 1988

Seminar o položaju naše narodnostne skupnosti

V novem športnem sedežu v Vižovljah je bil v nedeljo 11. decembra celodnevni seminar krožka »Virgil Šček« o položaju naše narodnostne skupnosti ob 40-letnici ustave in 25 let po ustavitvi avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine.

Dopoldanski del je bil posvečen razpravi o političnem položaju Slovencev v naših krajih po zadnjih deželnih volitvah. Sodelavec Slovenskega raziskovalnega inštituta dr. Karlo Devetak je na podlagi volilnih statistik ugotavljal usmeritev slovenskih volilcev in premike v času od prvih deželnih volitev leta 1964 do danes.

Ocenio zadnjih volitev, kot jo zaznava SSK, sta nato podala dr. Lojze Tul za Tržaško in Marjan Terpin za Goriško, medtem ko je spregovoril o pogledih mlajše generacije Damjan Terpin.

Popoldanski del je bil namenjen razpravi o novostih zadnjih let, ki vplivajo na našo narodnostno skupnost in predstavljajo izziv tudi za slovensko politično organizacijo. Tako je Bojan Brezigar razmišljal o načinu boja za zakonitost ustavnih pravic Slovencev skoraj 20 let po neizpolnjeni zahtevi o globalnem zaščitnem zakonu.

Martin Breclj se je zadržal pri novih gibanjih v Sloveniji in pri spremembah, ki nastopajo v Jugoslaviji. Pri tem je

predlagal v razmišljanje odnos zamejstva do teh sprememb.

O sožitju med Slovenci in Italijani v naših krajih sta poročala dr. Zorko Harej in dr. Damjan Paulin. Dr. Rafko Dolhar je govoril o možnostih in težavah enotnega nastopanja Slovencev v zamejstvu v času, ko se je preživela formula enotne delegacije.

Hadrijan Corsi je opozoril na gospodarska vprašanja, ki bi jih morali slovenski izvoljeni predstavniki vse bolj upoštevati pri globalnem pristopu do manjšinske problematike. O izzivu Združene Evrope pa je imel poseg dr. Andrej Bratuž.

Tako dopolne kot popoldne se je razvila živahna in kritična razprava, v katero so posegli številni udeleženci. Če se je po eni strani čutilo nezadovoljstvo s sedanjim položajem Slovencev v Italiji in tudi s politično sliko naše manjšine, je bila po drugi strani prisotna močna volja po delu za izboljšanje razmer in revizijo marsikaterega pogleda. Srečanje, katerega gradivo mislijo prireditelji objaviti, bo torej izhodišče še za nove poglabitve.

Razpravo je ob koncu povzel deželni tajnik SSK Ivo Jevnikar, medtem ko je zasedanje v Vižovljah vodil predsednik Krožka za družbena vprašanja »Virgil Šček« iz Trsta dr. Rafko Dolhar.

Primorsko-koroško srečanje v Tinjah

Bilo je to že tradicionalno srečanje med primorskimi in koroškimi zagovorniki samostojnega političnega nastopanja, ki pa je tokrat prešlo od golega medsebojnega informiranja in razprave o skupnih problemih k enotnim političnim pobudam.

Vršilo se je v Tinjah na Koroškem 7. in 8. decembra, udeležili pa so se ga predstavniki SSK, Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) in Koroške enotne liste (KEL).

SSK je prepričana, da je treba na nerešena manjšinska vprašanja opozoriti evropsko javnost. Evropski parlament in Evropski svet sta — tudi prek italijanskih članov — že pokazala večjo odprtost do manjšinskih vprašanj kot italijanske oblasti. Na to protislovje je treba jasno opozoriti in zahtevati, da ubere Italija pravo evropsko pot.

V okvir seznanjanja Evrope z našim položajem sodi obisk, ki ga je deželni svetovalec SSK Bojan Brezigar 1. decembra opravil v spremstvu koroškega državnega poslanca Karla Smolleja pri predsedniku avstrijskega parlamenta na Dunaju dr. Leopoldu Gratzu. Brezigar je obiskal tudi italijanskega veleposlanika na Dunaju dr. Alessandra Quaronijs in ga informiral o položaju Slovencev v Furlaniji-Juljski krajini.

V Tinjah so delegacijo SSK sestavljali deželni tajnik Ivo Jevnikar, deželni predsednik Marjan Terpin, deželni svetovalec Bojan Brezigar in še osem članov deželnega tajništva. V koroški delegaciji so bili predsednik NSKS dr. Matevž Grilc, drž. posl. Karel Smolle, predsednik Krščanske kulturne zveze dr. Janko Zerzer, predsednik Kluba koroških občinskih odbornikov Fric Kumer in drugi predstavniki. Ena izmed pobud, ki je dozorela med razgovori, je bil predlog ustanovitve stalne konference zastopnikov narodnih manjšin v okviru Delovne skupnosti Alpe-Jadran.

Koroški gostitelji so med drugim poudarili, da bodo na koroških deželnih volitvah, ki jih bodo predčasno izvedli 12. marca, ponovili skupni nastop KEL in Zeleno alternativne liste, ki je že obrodil Smollejevo izvolitev v parlament. Zaradi koroške razdeljenosti volilnih okrožij pa bo boj za deželnozbornskega poslanca zelo zahteven.

Udeleženci so na probleme Slovencev v Italiji z brzojavko opozorili italijanskega zunanjega ministra Andreottija.

Srečanje se je končalo s tiskovno konferenco v Celovcu in z udeležbo na osrednji slovenski kulturni prireditvi istotam. Na pobudo KKZ je namreč v osrednjem gledališču koroškega glavnega mesta gostovalo SSG iz Trsta s Cankarjevim »Kraljem na Betajnovi«.

Sporočilo udeležencev srečanja v Tupelčah

Ob 20-letnici prvega srečanja kulturnih delavcev iz kroga primorskih revij z obeh strani meje smo se ponovno zbrali v Tupelčah 10. decembra letos in smo ob današnjem dogajanju na Slovenskem ugotovili, da je slovenska zavest doživela pozitiven preporod in da se je razmerje matične domovine do ločenih Slovencev spre-

menilo. Zbor zbranih kulturnih delavcev pa vendar čuti dolžnost, da izjavi sledeče:

1. Slovenska republika mora doseči v okviru jugoslovanske zveze dejansko suverenost in s tem državnost.

2. Uveljavitev take suverenosti in državnosti pa zahteva med drugim, da slovensko vodstvo ne dela razločkov med Slovenci, ne glede na njihovo svetovnonazorsko prepričanje in politično preteklost.

3. V tem smislu zahtevamo svobodni pretok slovenskega tiska, kjerkoli že nastaja, kar pomeni, naj se odpravi zakonodaja, ki to ovira.

4. Zbor kulturnih delavcev v Tupelčah ugotavlja, da sedanja ogroženost slovenstva, tako v matici kot zunaj nje, zahteva vsesplošno slovensko povezanost.

5. Zbor ustanavlja odbor, ki bo sproti usklajeval in vzpodbujal uresničenje zgoraj navedenih ciljev s sodelovanjem širše kulturne javnosti na Primorskem.

Spomladi svobodne volitve v Sloveniji?

V zelo zaupnih krogih v Sloveniji se resno govori, čeprav danes vira te novice iz razumljivih razlogov še ne moremo navesti, da je slovensko politično vodstvo pripravljeno razpisati, verjetno že spomladi 1989 na zahtevo Odbora za varstvo človekovih pravic prave svobodne volitve.

Stališča tega Odbora so znana: »Pravna država ne bo obstajala vse do tlej, dokler ne bodo na zatožno klop sedli tisti, ki so ljubljanski proces zakrivali«, je rekel Janša. In »monopol ene resnice nas je pripeljal v katastrofo«, so besede Igorja Bavčarja. Kakšne bi torej bile, v zvezi s svobodnimi volitvami, zahteve Odbora za varstvo človekovih pravic!

Ljubljanski »Delo« je v sobotni prilogi 3. decembra celo stran posvetilo nujnosti uvedbe večstrankarskega sistema v Sloveniji, pri čemer je avtor, ki med drugim piše tudi v »Mladino« (tudi ta podrobnost je zgovorna), mnenja, da sploh ni nujno, da se pri vzpostavitvi večstrankarskega sistema vsklanjemo z drugimi jugoslovanskimi republikami. Zakaj Slovenija ne bi mogla, za začetek, sama, na svojo roko, uvesti demokracijo?

Na drugi strani je treba upoštevati, da jasnih želja ali zahtev za samostojnost Slovenije za zdaj ni zaznati.

Ne moremo mimo vloge armade v Jugoslaviji. Če se Slovenija 1945 ni znala upreti razformiranju slovenske vojske, je treba danes upoštevati mnenje nekaterih, da skuša sedanja jugoslovanska armada dejansko vladati v vsej državi, ker vidi, da partijsko vodstvo ni več sposobno imeti monopola nad državo. Zato torej armada hoče imeti monopol nad partijo in s tem nad državo.

Vprašati bi se še kazalo, če se bo jugoslovanska armada zamislila vsaj zdaj, ko je celo Gorbačov napovedal enostransko zmanjšanje moči sovjetske armade za tretjino? Pri jugoslovanski vojski pa kupujejo nova najmodnejša letala in bankrotiranim afriškim in azijskim državam prodajajo svoje zastarelo orožje... To pa je

Slovenski madrigalisti v stolnici

V predbožičnem času so glasbene pobude skoraj na dnevnem redu. To velja še posebej za koncerte duhovne oz. nabožne glasbe, ki že lepo uokvirjajo poslušalca v skorajšnje božične skrivnosti. Tako tudi zadnji koncert v goriški stolnici, ki ga je v soboto 17. decembra priredil Svet slovenskih organizacij (SSO) z nastopom Slovenskih madrigalistov iz Ljubljane. Dirigent je bil prof. Janez Bole, eden izmed ustanoviteljev Slovenskega okteta.

Že ime pevske skupine je značilno in verjetno med slovenskimi ansambli edinstveno. Madrigalisti so vedno ne velika komorna zborovska skupina (nekateri štejejo le desetino pevcev), ki ima navadno svojo posebno programsko umetniško usmeritev. Madrigal, ta lepa pesem svetnega značaja iz dobe renesanse je torej danes (v širšem smislu, saj poleg tega gojijo madrigalisti tudi motete, skladbe duhovne, cerkvene vsebine in polifonem slogu) zahtevne naziv za zbor, ki si ga prevzame. Od njega se namreč tudi upravičeno pričakuje stilno skoraj dovršeno izvajanje določene vokalne glasbe.

Slovenski madrigalisti iz Ljubljane so svoj program razdelili na dva dela. V prvem so izvajali gregorijansko mašo, štiri skladbe Jakoba Gallusa in dve Stevana Mokranjca. Drugi del pa je obsegal Monteverdijevo štiriglasno mašo. Vsekakor skrbno in dokaj enovito izbran koncertni program, ki je že sam po sebi nudil jamstvo za umetniški uspeh večera.

Prva na vrsti je bila gregorijanska Misa de angelis v izbranih treh stavkih: Kyrie, Sanctus, Agnus Dei. Gregorijansko petje razodeva še danes (in morda posebej še danes) poseben čar kljub svojemu navidezno preprostu in skromnemu enoglasju. Linearnost teh čudovitih melodij je že nekdaj globoko prevzemala velike glasbenike. Mozart je nekoč dejal, da bi raje zložil eno podobno melodijo kot kako lastno veliko in težko mašo. Gregorijanska maša je na vsak način pustila v poslušalcih globok vtis, saj je tudi marsikoga spomnila na preteklost.

Sledili so moteti Jakoba Gallusa (O mors; Quid sis, quid fueris; Obsecro, Domine in Ecce, quomodo moritur iustus). Vanje so prelili svojo fino interpretacij-

že »politika neuvrščenosti«. Prihodnje leto bo namreč Beograd gostitelj šefov »Kluba siromakov«.

Pri tem pa isti v preteklost zaverovani partijski pridigarji še vedno govorijo, da ima neuvrščena Jugoslavija velik ugled v svetu. Kakšen je ta ugled, pričata nedavni diplomatski aferi v Sydneyu (Avstraliji) in Chicagu (ZDA). Ob vsem tem bi se spodobilo bolj jokati kot smejati, toda smeh je koristen pri premagovanju vsakdanjih tegob jugoslovanske stvarnosti.

V. Stlemensky

Božična smreka za Trg sv. Petra

Letos so božično smreko, ki krasi poleg jaslic Trg sv. Petra v Rimu, pripeljali iz severnoitalijanske pokrajine Cadore blizu Belluna. Visoka je 20 metrov. V Rim so jo pripeljali 13. dec. Darovalo jo je združenje Magnifica comunità del Cadore, in sicer v spomin na dvodnevni obisk Janeza Pavla II. v Bellunu in okoliških krajih v letošnjem juliju.

Prvo božično drevo so na Trgu sv. Petra postavili leta 1984. »Dolgo darilo« so pripeljali z Bavarskega. Naslednje leto so smreko pripeljali iz Kalabrije, potem iz Južne Tirolske, lani pa s Koroške in sicer iz Sel pod Karavankami, ki so čista slovenska vas.

V Litvi je Božič spet praznik

Po 44 letih bo letos Božič v Litvi spet praznik in dela prost dan, tako je povedal kardinal Sledakovićus. Dodal je, da bo verjetno polnočno mašo iz stolnice prenašala državna televizija.

V Jugoslaviji

Ze dolgo srečni vsi bi bili, ko obljube in zakoni se v stvarnost bi prelili.

(Po S. Gregorčiču)

silo, združeno s smislom za pravo polifono glasbo. Prvi del koncerta sta zaključili dve skladbi Stevana Mokranjca (iz pravoslavne liturgije) in sicer Tebe Boga hvalim in Opelo. Nedvomno preselitev v drug svet, čeprav vedno sakralnega značaja. Bogat izsek iz tega repertoarja vzhodnega bogoslužja v staroslovanskem jeziku (čeprav bi verjetno ohranil bolj enovit značaj program z izključno latinskimi skladbami).

V drugem delu koncerta je bila na sporedu Misa a 4 voci, ki jo je napisal Claudio Monteverdi, predstavnik že pozne glasbene renesanse in posebej neprekosljiv mojster madrigala. To kaže tudi njegova maša, razgibano in obenem globoko religiozno zasnovano delo. Skladba je tudi nehalno izvedljiva, saj zahteva vso preciznost kontrapunkta, obenem pa tudi obvladovanje vse bogate modulacije mojstra iz Cremona, ki slovi po svoji kromatičnosti in za svoj čas drzni modernosti tudi na področju polifonske vokalne glasbe. Verjetno so prav v izvedbi Monteverdijeve maše Slovenski madrigalisti pokazali lahko najboljšo na tem goriškem večeru.

Velikodušen aplavz je ob koncu posameznih točk, posebej pa na zaključku celotnega programa zaslužno nagradil izvajalce in njih dirigenta. Predsednica SSO Marija Ferletič se je zahvalila nastopajočim in poudarila misli o »miru ljudem na zemlji« kot božični poslanici in voščila vsem polnoštevilnim udeležencem za bližnje praznike.

ab

PD »STANDREZ« - DRAMSKI ODSEK
Branislav Nušić

KAJ BODO REKLI LJUDJE...?

Veseloigra v štirih delih
Režija: Emil Abersčec

Premiera bo v nedeljo 8. januarja 1989 ob 17. uri v župnijski dvorani v Standrežu.

Božično darilo ostarelim

Lepo božično srečanje ostarelih in bolnih članov duhovništv sv. Ivana v Gorici je bilo v soboto 17. dec. v Zavodu sv. Družine. Polna kapela jih je bilo, veliko več povabljenih pa ni moglo priti. Bili pa smo v duhu povezani z njimi ter molili za vse. Najprej so prihajajoči imeli priložnost v miru in zbranosti opraviti spoved, saj je bilo na voljo več spovednikov. Med mašo je g. Zbogar nazorno obrazložil pomen zakramenta bolniškega maziljenja, ki ga mnogi še vedno razumejo kot zakrament »za smrt«. Da gre za zakrament božje moči, usmiljenja, telesnega in dušnega ozdravljenja, so vsi lepo razumeli, saj je večina prisotnih prejela to milost.

Skupina otrok, pod vodstvom s. Dominike, je pripravila kratek božični prizor. Skrbne sestre pa so po maši pripravile za vse toplo zakusko. Ob dobrotah so mnogi ugotovili, da se v zadnjih letih vidijo le na tem župnijskem srečanju. Pa pridejo na dan vsi spomini... Ze prijetno srečanje so poživili še fantje ansambla Lojzeta Hledeta. Skupno petje in veselje se je podaljšalo v pozni večer. In že je bilo napovedano podobno srečanje za prihodnjo Veliko noč.

Iskreno zahvalo, v imenu slovenske duhovnije v Gorici zaslužio vsi, ki so sodelovali pri pripravi tega popoldneva: sestre, dobrodelna skupina župnijskega sveta, ansambel Lojzeta Hledeta, vsi »prevozniki« bolehnjših in duhovnikov. To je pobuda, ki jo gre čimvečkrat ponoviti in skupno zadoščenje vseh sodelujočih.

Iz delovanja Slov. glasb. centra »Emil Komel«

Od 12. do 15. decembra so se v Gorici, Postojni, Tolminu in Kopru zvrstila srečanja glasbenih šol Primorske. Prireja jih vsako leto Društvo glasbenih pedagogov Primorske in Glasbene matice. Na revijah so sodelovale vse primorske glasbene šole, zamejstvo pa so zastopali Slov. center za glasbeno vzgojo Emil Komel - Gorica, Glasbena matica - Gorica, Glasbena matica - Trst in Glasbena šola - Špeter.

Program nastopov je bil po številu točk in vsebini zelo bogat. Obsegal je 89 točk, ki so se zvrstile na štirih revijah. Gojenci so nastopili večinoma solistično, ni manjkalo pa tudi prijetnih sodelovalnih skupin. Prvič je na srečanjih sodeloval Slov. center za glasbeno vzgojo Emil Komel - Gorica. Gojenci te ustanove in sicer Mitja Cevdek in Miran Devetak iz razreda kla-

Družina Davorina Devetaka in njegove žene Danijele je osrečila s svojim prihodom hčerkica

LARA

S srečnima staršema in z malo Laro se od srca veselijo

Devetakovi

virja prof. B. Šaverja in Mikela de Castro iz razreda klavirja prof. Helene Plesničar so nastopili v Tolminu 14. dec. v dvorani šolskega centra. Slednja bosta nastopila tudi na zaključni prireditvi 11. januarja 1989 v Idriji.

Namen teh srečanj pa je, da drug drugemu prisluhnemo, se spoznamo in primerjamo rezultate našega dela, je zapisala v uvodnih mislih predsednica društva prof. Aleksandra Trebjan. In v tem so tudi letošnja srečanja prav gotovo uspeša.

Po ustaljeni navadi so se tudi letos dijaki glasbene šole pripravili za predbožični nastop, da pokažejo rezultate dela prvega trimesečja šolskega leta. Ta je bil v ponedeljek 19. dec. v Katoliškem domu. Poleg goriških dijakov so na nastopu sodelovali še dijaki oddelkov iz Steverjana, Štandreža in Doberdoba.

Ob številni udeležbi staršev, znancev in prijateljev so se na odru zvrstile glasbene točke. Prisluhnili smo dvema mladinskima zboroma, solistom na klavirju, harmoniki in kitari. Pa še komornim skupinam kljunastih flaut, ob spremljavi kitare ali klavirja ali v skupni igri z violinama. Raven nastopa je bila dobra, kar ponovno priča o veliki prizadevnosti celotnega učnega kadra. Večer je zaključil zborček s petjem Svete noči in z voščilom za bližajoče se praznike. Srečanje v prazničnem vzdušju se je nato nadaljevalo še v spodnji dvorani.

„Neminljiva Slovenija“

Iz Mohorjeve tiskarne v Celovcu je sredi jeseni 1988 prišla po obsegu in vsebini vsega spoštovanja vredna knjiga dr. Cirila Zebota »Neminljiva Slovenija«. Nič manj ko 490 stranem zgoščenega teksta sledi še 11 strani dolgo imensko kazalo.

Avtor, rojen 1914 v Mariboru, od 1947 v Združenih državah Sev. Amerike jo je posvetil »trem izrednim Slovincem«, ki so oblikovali njegovo življenje v Sloveniji: politiku dr. Antonu Korošcu, duhovnemu vodji dr. Lambertu Ehrlichu in očetu Franju Zebotu.

Zamišljena kot jubilejna knjiga ob sedemdesetletnici Majniške deklaracije (1917), je »Neminljiva Slovenija« zavoljo neugodnih zunanjih okolištin — avtor v Washingtonu, lektor v Trstu, tiskarna v Celovcu — izšla leto kasneje, zato pa ob še pomembnejšem datumu: ob sedemdesetletnici odcepitve Slovencev od Avstro-Ogrske in njih vstopa v skupno državo s Hrvatji in Srbi (1918) — v iskanje svoje nove usode.

Obdobje, ki ga je Zebot obdelal v knjigi, se nekako krije z njegovim življenjem, zavoljo česar je v nji tudi veliko spominškega. Snov je avtor razdelil v 18 poglavij, na začetek pa je postavil Prolog: umor prof. L. Ehrliche 26. maja 1942. Z zadnjim poglavjem — »Otok svobode« — je segel do sredine 1988. leta in torej v »Neminljivo Slovenijo« zajel še razburkane dogodke letošnje slovenske pomladi. Tako se knjiga izteka v živo slovensko (in jugoslovansko) aktualnost.

Iz knjige izvemo vse o usodnem letu 1918, o nastanku kraljevine SHS, o Aleksandrovem preimenovanju države v Jugoslavijo in temu sledeči diktaturi, o ideoloških ločitvah na ljubljanski univerzi v 30. letih, o razsulu države in tuji zasedbi v aprilu 1941, o Osvobodilni fronti, revoluciji in domobranstvu, o letu 1945 in njegovih posledicah za Slovence, o Titovi Jugoslaviji. Pred nami so vsi prvoigralci teh zgodovinskih na moč razgibanih desetletij.

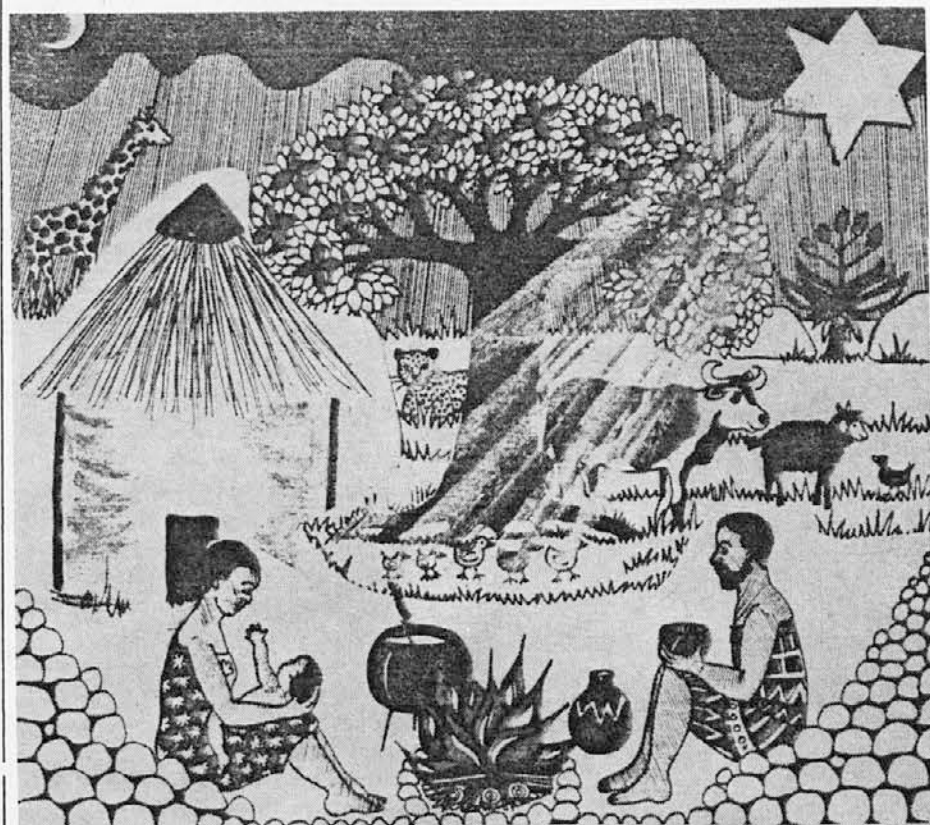
Opombe pod črto — skorajda na vsaki strani — kažejo, kolikšno množico virov in pričevanj — tiskanih, zapisanih ali izrečenih — je Zebot pri pisanju upošteval, da je knjigi lahko dal pečat nepristranosti in znanstvenosti. Iz njegovih spominov pa so nastale strani, ki jo poživljajo kot pravo leposlovje. V tem pogledu je »Neminljiva Slovenija« — domoljubnejši naslov bi bil avtor težko našel — ne le Zebotovo življenjsko delo, ampak tudi velik doprinos slovenskemu zgodovinopisju, zato si jo upam označiti kot »knjigo leta 1988«.

Kdor si bo vzel čas in bo Zebotovo imenitno delo — »To je knjiga mojih spominov in spoznanj« — prebral od začetka do konca, bo zadovoljen vzklil: Ta čas pa res ni bil zgubljen!

(Knjiga je izšla v broširani in v vezani izdaji. Cena prve je 20 am. dolarjev, 290 šilingov, 26.000 lir, cena druge pa 30 am. dolarjev, 390 šilingov, 36.000 lir.)

Vinko Belčič

Goriška: za Božič čestitajo in srečno novo leto želijo:

Jezusovo rojstvo v državi Bocvani na jugu Afrike. Sliko je poslala misijonarka uršulinka Zora Škerlj

TOMAUTO

TOMAŽIČ STANISLAV

Zastopstvo za Gorico in provinco

34170 GORICA - Sedež: ul. Nizza, 15 - Tel. (0481) 83923

GOSTILNA

VID PRIMOŽIČ

(pri Pavlinu)

GORICA - Drevored XX. septembra, 138

Tel. 82117

ČER-IMPEX

Splošni import-export

IGOR ČERNIC

GORICA - ul. Vittorio Veneto, 54

Tel. 82159

ZNANA TRGOVINA Z MESNIMI SPECIALITETNIMI IZDELKI

ALEŠ PINTAR

GORICA - ul. Boccaccio

Tel. 531570

URARNA IN ZLATARNA

ŠULIGOJ

GORICA - ul. Carducci, 45

Tel. 85657

TRGOVINA ČEVLJEV

ANDREJ ČOTAR

GORICA - ul. Rastello, 72

Tel. 83667

PEKARNA - SLAŠČIČARNA

VIATORI

Vse, kar potrebujete za vsakdanjo oskrbo in vse, kar si želite ob raznih pogostitvah ter svečanostih družinskega in društvenega značaja lahko dobite v največji izbiri v naših goriških prodajalnah

GORICA

Tel. 520905

TISKARNA BUDIN

GORICA - Riva Piazzutta, 18

Tel. 531676

TRGOVINA ČEVLJEV

ALPINA

GORICA - Corso Verdi, 78

Tel. 531517

URARNA IN ZLATARNA

VIZINTIN ANI IN MARJAN

GORICA

Ul. Monache, 9

GOSTILNA

PODVERŠIČ

GORICA - ul. Brigata Pavia, 61

Tel. 31447

IZDELKI IZ KOVANEGA ŽELEZA - VRATA - ITD.

RADISLAV LEOPOLI

GORICA - ul. Brigata Pavia, 46

Tel. 531941

ROMAN BAR

(Roman Cotič)

GORICA

Travnik, vogal ul. Roma in Oberdan

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

GORICA - Riva Piazzutta, 18

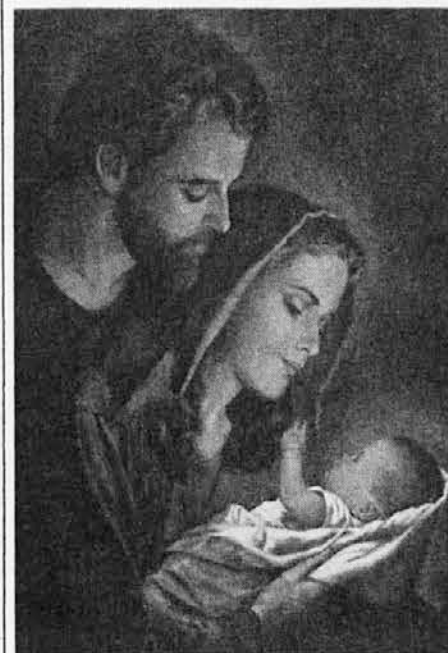
Tel. 83177

**libreria cattolica
katoliška knjigarna**

Piazza della Vittoria - Travnik, 25
GORIZIA - GORICA (ITALY)
Tel. (0481) 84407

Vse za Božič
*jaslice, božična drevesca
darila, razni okraski*

★ ZVEZA SLOV. KATOL. PROSVETE v Gorici želi včlanjenim društvom, pevskim zborom in organizacijam kakor tudi vsem, ki njeno delo spremljajo in podpirajo, duhovno bogate praznike Kristusovega rojstva in božji blagoslov v novem letu.

★ VODSTVO SLOV. DUHOVNIJE V GORICI želi vsem slovenskim družinam in posameznikom v goriškem mestu krščansko doživeti praznike Gospodovega rojstva in blagoslova polno leto 1989.

★ ODBOR ZA GRADNJO NOVE TELOVADNICE V GORICI se zahvaljuje vsem dobrotnikom in jim želi vesele praznike in srečno novo leto.

★ SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE, tajništvo Gorica, vošči vsem svojim članom in vsem, ki jim je pri srcu slovenska šola, srečen božič in uspehov polno novo leto.

★ SZSO-SGS vošči vsem članom, staršem in prijateljem blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto 1989.

★ NAJBOLJŠE ŽELJE za božične praznike in novo leto izrekajo sledeče ustanove, društva, združenja in zbori na Goriškem:

- Svet slovenskih organizacij (SSO);
- Združenje cerkvenih pevskih zborov Gorica;
- Odbor Katoliškega doma v Gorici;
- Slovensko Alojzijevešče v Gorici;
- Zavod sv. Družine v Gorici;
- Apostolstvo sv. Cirila in Metoda;
- Goriška Mohorjeva družba;
- Marijina družba v Gorici;
- Mešani zbor »Ljube Bratuž«;
- Moški zbor »Mirko Filej«;
- Krvodajalska sekcija, Sovodnje;
- KKD »Hrast«, Doberdob;
- Cerkevni zbor v Podgori;
- Cerkevni zbor Rupa-Peč;
- SKPD »Mirko Filej«, Gorica;
- Prosvedno društvo »Štandrež«;
- Mešani cerkveni zbor - Štandrež;
- Mladinski cerkveni zbor - Štandrež;
- Prosvedno društvo »Podgora«;
- SKPD »F. B. Sedej«, Števerjan;
- Zupnijski pastoralni svet, Števerjan;
- Ansambel Ljube Hlede, Števerjan;
- SZ »Olympia«, Gorica;
- SZ »Soča«, Sovodnje;
- Slovenski ženski zbor iz Ronk;
- Slov. sekcija Združenja darovalcev organov (ADO).

★ SLOV. DEMOKRATSKA STRANKA želi vsem zamejcem in rojakom v domovini vesele božične praznike in srečno novo leto.

Dr. Peter Urbanc, preds. SDS

Voščila z Goriškega za Božič in novo leto 1989

KOSIČ GORICA

TRGOVINI »KOSIČ BENEDIKT«

OBUTVE Ulica Raštel, 7 - Telefon 85-162

»KOSIČ K2«

Ulica Oberdan, 7 - Telefon 85-520

VSE ZA ŠPORT

Ulica Raštel, 21
Telefon 84-884

VELIKA IZBIRA ŠPORTNIH ARTIKLOV

VSE ZA DOM IN GOSPODINSTVO

Ul. Raštel, 17

ARTIKLI ZA DOM IN GOSPODINSTVO
VSAKOVRSTNA DARILA - PORCELAN - KRISTAL

FLORIJAN VETRIH

OLJA ZA KURJAVO

MOSSA - ul. Isonzo, 23

Tel. 80160

GOSTILNA VOGRIČ

ŠTEVERJAN - Klanec, 23

Tel. 884095

SUPERMARKET
BERTOLINI WALTER

MOSSA - ul. Isonzo, 19

Tel. 80394

Velika izbira mesa, mesnih izdelkov, perutnine
ter divjačine in rib na drobno in na debelo.Cene ugodne - Odprto vsak dan razen ob po-
nedeljkih od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure.
Obiščite nas! Odšli boste zelo zadovoljni!

Vaš Hotel

34170 GORIZIA - GORICA (ITALY) - CORSO ITALIA, 63
TELEF. (0481) 82166 / 7 / 8 - TELEX 461154 PAL GO IGOSTILNA »PRI MIROTU« (DA MIRO)
(Mara Mužina)

SOVODNJE OB SOČI

Tel. 882017

TRGOVINA Z JESTVINAMI IN MEŠANIM BLAGOM
OSKAR KOVIC

Peč, 20

Tel. 882016

GOSTILNA
DEVETAK

VRH SV. MIHAELA

Tel. 882005

GOSTILNA
SOBAN

JAMLJE

Tel. 75044

GOSTILNA SIRK

»Pri Lovcu«

SUBIDA - PLEŠIVO

Tel. 60531

Za prijetno razvedrilo je na voljo
tudi obširno igrišče za tenis

Voščila s Tržaškega

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA
JAZBEC RENATO

NABREŽINA

Tel. 200174

ZELEZNINA
TERČON

NABREŽINA

Tel. 200122

MALALAN

DRAGULJARNA: Narodna 28 Tel. 211465

OPTIKA: Proseška, 6 Tel. 213957

OPČINE

TRGOVINA JESTVIN
BAK ANTON

TRST - ul. San Cilino, 34

Tel. 54304

TRGOVINA JESTVIN
MOZETIČ FRANC

TRST - ul. Pantaleone, 20

Tel. 810267

BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ
IN SREČNO NOVO LETO★ UPANJE SVETE NOČI naj nas
spremlja tudi celo novo leto, ki se
odpira pred nami. - SVET SLO-
VENSKIH ORGANIZACIJ.★ DUHOVSKA ZVEZA V TRSTU želi
vsem rojakom, da bi Kristusovo
rojstvo krščansko praznovali, v no-
vem letu pa bili deležni božjega bla-
goslova pri delu, v družini in pri
lastnem posvečenju.★ SLOVENSKA PROSVETA V TRSTU
pozdravlja ob božičnih praznikih vse
svoje člane, prijatelje in sodelavce
ter jim želi vse dobro v letu 1989.
★ MARIJIN DOM, odsek Vincencijeve
konference in pevski zbor od Sv.
Ivana v Trstu voščijo župnijski
skupnosti in vsem prijateljem vese-
le božične praznike in srečno novo
leto.★ TEM ŽELJAM se na Tržaškem pri-
družujejo:

- Slovensko pastoralno središče, Trst;
- Zveza cerkv. pev. zborov, Trst;
- Ap. sv. Cirila in Metoda, Trst;
- Marijina družba, ul. Risorta 3, Trst;
- Šolske sestre, ul. d. Docce 34, Trst;
- Slov. Vincencijeve konference, Trst;
- SLOKAD - Slov. karitativno društvo, Trst;
- Slovensko stalno gledališče, Trst;
- Salez. skup. v Marijanišču, Opčine;
- Šentjakobsko kult. društvo, Trst;
- Revija »Mladika«;
- Sklad Dušana Černeta in DSI, ulica Donizetti 3, Trst;
- Zbor »M. Kogoj«;
- Marijin dom v Rojanu, Trst;
- Slovenski skavti in skavtinje, Trst;
- Ukmarjev dom v Škednju;
- Finžgarjev dom na Opčinah;
- Cerkevni zbor na Opčinah;
- Baragov dom v Ricmanjih;
- Duhovnja sv. Leopolda, Domjo;
- Krekov dom v Borštu;
- Slomškov dom v Bazovici;
- Cerkevni zbor iz Bazovice;
- Župnijski svet v Mačkoljah skupaj z župnikom;
- Skavti in skavtinje iz Mačkolj;
- Mešani cerkevni zbor v Mačkoljah;
- Dekliški in otroški zbor »Slovenski šopek« iz Mačkolj;
- Župnijski urad in župnijski pasto-ralni svet v Nabrežini.

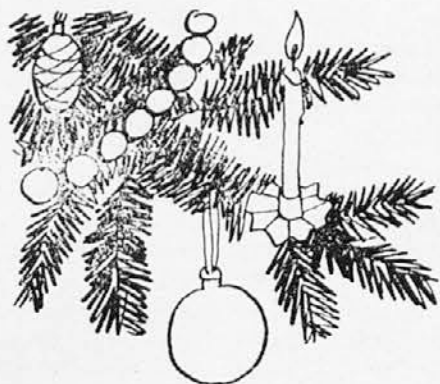
★

BOŽIČ JAPONSKE POLSTOTINKE
(pravzaprav nas katoličanov še ni
niti za pol stotinke)Tako kot nekoč v gorah v Betlehemu,
tako je vsak Božič tukaj pri nas:
skrivnosti žarijo v zvezd diademu,
a zemlja se stiska k snu, ker je mraz.Morje šepetaje bregu se bliža
s srebrno novico daljnih obal;
na bregu skladišča sadja in riža
ponosno strmijo v šum okrog skal.In lučka za lučko v oknih ugasne,
le stolpom žaré rdeče oči.
Po cestah zgubé se pesmi preglasne —
kot krik po ljubezni, ki je še ni.Vendar je že tu, je Hostija Bela;
na prtu oltarnem tiho leži.
Marija v roké to Dete je vzela
pod zvezdami betlehemske noči.Tako kot nekoč pastirji, smo srečni:
ta Hostija Dete božjih je let!
Zdaj nismo več milijonsko povprečni —
to Dete prišlo za nas je na svet.

Vladimir Kos SJ

Pazite, bratje, da kateri med
vami ne bo imel hudobnega in
nevernega srca in bi odstopil od
živega Boga. Nasprotno, iz dneva
v dan drug drugega spodbujajte,
dokler še lahko rečemo »danes«,
da ne bi koga izmed vas greh pre-
varal in bi zakrnil. (Pismo He-
brejcem)

Tržaška: radosten Božič in miru polno novo leto!

Električne vodne črpalke za dom, poljedelstvo in industrijo
Električni zračni kompresorji za dom, obrtništvo in industrijo

Največji slovenski proizvajalec v tem sektorju

STAC

Glavni sedež:

34133 TRST

Ul. Fabio Severo 22 - P.P. 989

Tel. (040) 361811 - Fax (040) 362743 - Tlx 4603650

SVETOVALSKA SKUPINA SLOVENSKE SKUPNOSTI

v deželi Furlaniji-Julijki Benečiji želi vsem rojakom doma in po svetu srečne božične praznike in vse dobro v letu, ki je pred nami, predvsem pa veliko zaupanja in vere v boljšo prihodnost vsega našega slovenskega naroda.

KNJIGARNA IN PAPIRNICA

FORTUNATO

Na voljo izbira cerkvenih predmetov

TRST - ul. Paganini, 2

Tel. 60542

POHIŠTVO KORSIČ - TRST

vošči vsem odjemalcem, prijateljem in znancem
blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1989

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA V TRSTU

želi svojim obiskovalcem
srečno novo leto 1989

TRST - ul. sv. Frančiška, 20

Tel. 77433

Izlet Katoliškega glasa v Turčijo

Kakor smo že javili, priredi »Katoliški glas« prihodnje leto poučni izlet v Turčijo, združen z ogledom mest kot so Istanbul (Carigrad), prestolnica Ankara, Smirna z obiskom zgodovinsko pomembnih krajev, ki so povezani z začetki krščanstva (Kapa-docija, Efez) ali s staro grško zgodovino (Troja). Dali smo na izbiri dve različici: celotno potovanje z avtobusom ali pa kombinacijo letala, vlaka in avtobusa. Doseganje prijave dajo slutiti, da se naši izletniki navdušujejo za pot z letalom. Zato pot po zemlji z avtobusom zaenkrat opuščamo.

Za potovanje z letalom se mora prigraditi vsaj 30 oseb. Potovanje se začne v ponedeljek 24. julija s poletom iz Ronk prek

Rima v Carigrad in se zaključi v sredo 3. avgusta s poletom iz Carigrada v Ronke. Cena znaša 1.290.000 lir. Ob vpisu je treba dati na račun 300.000 lir, ostalo vsoto pa poravnati do 15. junija. Tako zahteva letalska družba. Dodatek za enoposteljno sobo je na noč (8 noči) 28.000, torej skupaj 224.000 lir. Prijavitelj se je treba do konca marca. Do sedaj se je vpisalo 10 oseb. Prijave sprejema uprava Katoliškega glasa, vsak dan od ponedeljka do petka od 9. do 11. ure, tel. (0481) 83177, pa tudi voditelj izleta Jože Jurak, župnik v Gabrjah, tel. (0481) 882116.

Širite „Katoliški glas“

Slovensko pevsko društvo in cerkveni zbor Novega Sv. Antona v Trstu prirejata na praznik sv. Štefana 26. dec. ob 17. uri v Marijinem domu, ul. Risorta, 3

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

Poje moški zbor Novega Sv. Antona; božični misel bo podal g. Tone Bedenčič; kot gost nastopi s klavirskim recitalom Fabio Nieder.

Z GORIŠKEGA

Zlata maša p. Alfonza

Prav na dan nove maše v nedeljo 18. decembra je p. Alfonz Valič daroval zlato mašo v kapucinski cerkvi v Gorici; z njim sta somaševala sobrata p. Roman Motore, župnik v Kromberku ter p. Jože Kunšek iz Vipavskega Križa. Na koru je ubrano pel cerkveni zbor iz Standreža. Po maši je zlatomašnik povabil vse k bratski zakuski v samostanskih prostorih. Pred mašo je v imenu vernikov pozdravil in čestital Mauro Leban, ki je zlatomašniku poklonil v spomin podobo ruske Bogorodice.

Nova naša misijonarka

29. decembra odleti v misijone v Afriko učiteljica Terezika Srebrnič; tam bo ostala vsaj tri leta.

Želimo ji obilo uspeha v Gospodovem vinogradu.

Angleščina na slovenskih šolah

Na goriških slovenskih šolah se dijaki poleg materinega jezika in italijanščine v glavnem učijo nemščino; angleščina je kot tuj jezik uvedena le na doberdopskem oddelku nižje srednje šole I. Trinko, na slovenski sekciji ITI, v zadnjih razredih zavoda Z. Zois, v eksperimentalnem razredu Trgovskega zavoda I. Cankar. Sicer imajo dijaki možnost do tečajev angleščine, ki pa bi bili za naše dijake, ki imajo z razliko od italijanskih vrstnikov tedensko pet naknadnih ur slovenščine, preobremenilni.

Goriški prostor je kar štiri stoletja dihal tudi avstrijsko kulturo, nedaleč od nas živi nemški narod, znanje nemškega jezika nam bo morda predpogoj za službeno mesto. Nemščina ni izgubila svoje vloge, ostaja pomemben jezik, vendar današnjim razmeram ne zadošča. Zato mora biti dana študirajočim možnost izbire tujega jezika.

Podobno se je razmišljalo na seji Sindikata slov. šole - Tajništvo Gorica 16. dec. Jasno je, da spremembe obstoječega niso enostavne; razredi se namreč krčijo in zajamčen mora biti obstoj stolic nemškega jezika. Rešitev, sicer potrebna poglobljene preučitve, naj bi bila v cepitvi posameznega razreda pri pouku tujega jezika.

Sledile so še točke: zborovanja, ki so jih imeli predstavniki sindikata z bazo (v Sovodnjah in Števerjanu za učitelje, v Gorici za profesorje), na katerih je prišlo do obrazložitve nove delovne pogodbe in do reševanja raznih vprašanj, so po mnenju odbornikov nedvomno pozitivna; predsednik sindikata Leopold Devetak je poročal o seji ožjega odbora s tržaškim tajništvom SSS, ki je bila 2. dec. v Jamljah (Galloni v Trstu, volitve v deželno komisijo in v vsedrjavni šolski svet); preučevanje možnosti, da bi bil član odbora sindikata na Goriškem oproščen pouka za sindikalne zadeve; negodovanja in vprašanja neučnega osebja; razmišljanja o zadnji sindikalni večerji 18. nov. v Sovodnjah. - S/

Vrh sv. Mihaela

Vrhovska cerkev je postala lepša. Prijazna podružna cerkev sv. Mihaela v gabski župniji je po potresu leta 1976 bila temeljito obnovljena; kasneje je dobila še električno zvonjenje, lani pa nov tlak. Le vrata so ostala ob prej. Z ob časa jih je že močno načel in skoz špranje je veter z dežjem vedno bolj prodiral.

Ko se je letos 24. sept. poročila Nerina Devetak iz znane Čotove gostilne na Vrhu, so svojci v trajen spomin na njeno poroko sklenili postaviti nova vrata, ki so okusno izdelana. Žal pa je zadevno podjetje vrata končalo šele te dni. Sedaj so že na svojem mestu, uradno pa bodo odprta in blagoslovljena na letošnji sveti večer pred polnočno mašo ob 22. uri.

Naj bi jih verniki pridno uporabljali, pa ne samo ob krstih, porokah in pogrebi, ampak zlasti ob nedeljah, ko se v cerkvi opravlja sv. maša za vse vaško občestvo! - ej

S TRŽAŠKEGA

Duhovna obnova v Hiši blagrov v Trstu

Na poti vere potrebujemo vzpodbude. A zanimanje? »Sem dolgo upal in se bal...« Brnel je telefon, radio Trst A in Katoliški glas sta vabila, plaho so kapljala imena, tem so sledile odpovedi. Do predvečera še ni bilo znano število udeležencev. V jutru zadnje adventne nedelje 18. dec. pa smo v Hiši blagrov ugotovili, da na svetu le ni tako narobe in da ne smemo nikoli obupati. Zbralo se nas je 15.

P. Miha Žužek nas je za meditacijo lepo razporedil, da smo si bili bolj iz oči v oči. Vrstile so se minute premišljevanja, vmes pa petje. Začel je s pregledom zgodovine pred Kristusovim rojstvom in po njem: prvotni kaos in prekucijske dobe, ko so brezpravne sužnje obešali in natikali na drogeve. O čudoviti solidarnosti držav ob naravnih katastrofah, kot se je sedaj izkazalo v primeru Armenije, ni bilo ne duha ne sluha. Končno se je z rojstvom božjega Sina Bog ponižal do človeka. Čeprav nas tudi danes vznemirjajo tragične posledice modernega suženjstva, vendar se vdor Boga neustavljivo širi na novih bivanjskih temeljih. Njegovo učlovečenje je postalo merilo za vse naše medčloveške odnose in srečanja.

Po enourni meditaciji — kratek odmor. Sledilo je spokorno bogoslužje in izpraševanje vesti: božjo voljo je treba jemati resno na vseh področjih.

Zaključek je bil z mašo četrte adventne nedelje, ki so ji lepi moški glasovi dali slovesnejši ton. Lahkomiselnost mnogih smatra za fanatika vsakogar, ki se redno udeležuje nedeljske maše. Morali bi pa doživeti izkustvo lakote in žeje ruskega ujetnika, ki je na tisoče in tisoče kilometrov pred njim in za njim zaman upiral oči v daljavo, a ga ni bilo, ki bi izrekel besede: »To je moje Telo... to je moja Kri«, ki bi položil roko na glavo: »Tvoji grehi so ti odpušteni, pojdi v miru!« Kdo bi prodrl v skrivnost skrivnosti, ki presegajo čas in prostor?

Teh nekaj bežnih misli v dokaz, da ure zbranosti v Hiši blagrov niso bile zgubljene čas in upamo, da se zopet srečamo na prvo postno nedeljo 12. febr. 1989. Po možnosti za celodnevni postanek, ker je sedanji trajal samo do kosila. Hvala g. predavatelju in odboru Duhovske zveze za organizacijo. - F. V.

Župnija sv. Jerneja in mešani pevski zbor Sv. Jernej z Opčin vabita na

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

ki bo na Božič, 25. dec. ob 17. uri v župnijski cerkvi po slovesnih večernicah. Sodelujejo:

- OPZ, MPZ, FPS in DPS
- »Vesela pomlad«
- Božična misel: Maja Bitežnik
- MePZ Sv. Jernej

Zbore vodita Janko Ban in Franc Pohač, pri orglah David Lenisa, povezoval pa bo Peter Cvelbar. Med koncertom bo bral svoje pesmi Vinko Beličič.

Ne zaloputnimo vrat za seboj!

Ni redko, da nas v medsebojnih odnosih kdaj zaneše, da izbruhnemo in zaloputnemo vrata za seboj. O takih izbruhih naj objavimo nekaj misli iz zagrebške družinske revije »Kana«.

Ce ti starši ali prijatelji danes jezno zabrusijo v obraz: »Glavo imaš trdo kot kamen!«, ali: »Kot vol si zabiti!«, ali: »Ti si pravi osel!«, bi take puščice gotovo izgubile na svoji ostrini, če bi upoštevali nekaj misli, ki jih navaja »Kana«.

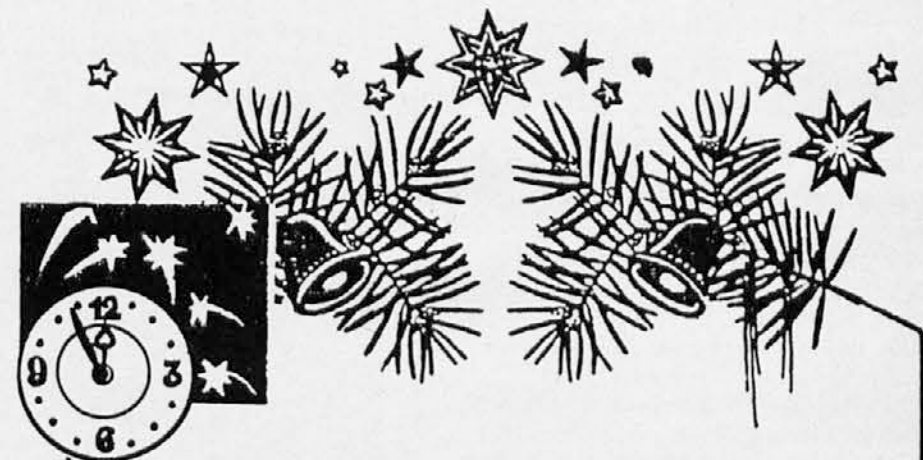
Iz evangelija vemo, da je učlovečenje božjega Sina našlo vsa vrata zaprta. Težko bi si mogli predstavljati svetopisemsko pripoved učlovečenja, da ni bilo v tisti noči skalne votline, kjer ni bilo vrat, pa jih zato ni bil otreba zapirati. Da ni bilo tam nekaj dobre slame in končno, edinih prebivalcev tega kraja: vola in osla.

Kamen je v resnici trd, pa lahko marsikomu nudi varno zavetje, mojimostrom brez števila pa čudovite umetniške navdihe.

Ubogo volovsko živinče je predvsem silno pohlevno in tako neskončno vdano. Osel res zna biti zelo trmast, a je neverjetno vztrajen in ko se odloči, ni zapreke, ki bi je ne premagali.

Kolikokrat gremo mimo preprostih stvari in prezremo njihove skrite vrline. Le Sinu božjemu se je zdelo vredno in primerno, da se kot človek rodi med njimi.

Seveda ne smemo pozabiti, da so k temu pripomogla predvsem odprta vrata. Zaprta vrata nimajo kaj povedati zaprtim vratom (in jeza je isto kot zaprta vrata). Puščajmo svoja vrata vsaj toliko odprta, da šine skozi žarek svetlobe. Ta drobci svetlobe lahko prodre skozi vsako špranjo. Več tudi ni potrebno.

SILVESTROVANJE

v novi telovadnici v Gorici
(Drevored 20. septembra 85)

✱

ansambel
VESELI PLANŠARJI
in pevec
BRACO KOREN

✱

-KOMPLETNA DOMAČA VEČERJA -pijača vključena
-deloval bo dobro založen bar -tudi peneča vina

✱

Vstop samo z vabili. Dobite jih v Gorici:
Katoliška knjigarna, Roman bar, trgovina Kosič
Andrej; v Trstu: knjigarna Fortunato.
Število prostorov je omejeno. Pohitite!

odbor
goriških staršev

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA
priredi na praznik sv. Štefana 26. decembra od 15. uri v
goriški stolnici

BOŽIČNI KONCERT

Sodelovali bodo številni zbori. Slovesnost se zaključi z zahvalno
pesmijo in blagoslovom z Najsvetejšim.

Fantje izpod Grmade, Dekliški zbor Devin
in otroški zbor »Ladjica« priredijo v po-
nedeljek 26. dec. ob 16. uri v novi cerkvi
sv. Ivana v Štivanu

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

Koncert bodo zbori ponovili 8. jan. 1989
ob 15. uri v cerkvi sv. Lovrenca v Ronkah.

SZSO-SGS I. stega, župnija sv. Ivana v
Gorici obvešča vse člane in prijatelje, da
so odprta vpisovanja za tekmovanje v ja-
slicah. Za podrobnejše informacije se obr-
nite do skavtskih voditeljev. I. steg tudi
obvešča, da se začenja vpisovanje za izlet
na sneg v Zoncolan, ki bo 15. jan. 1989.

IZŠLE SO KNJIGE

**Goriške Mohorjeve družbe
za 1989**

1. Koledar 1989
2. Miloš Vauhnik: PEFAU - Spo-
mini
3. Albino Luciani: Spoštovani
4. Primorski Slovenski Biografski
Leksikon (PSBL) - 14. snopič

DAROVI

Za Katoliški glas: župnija sv. Jerneja,
Opčine za objavo darov v letu 1988
100.000; Mirko in Slavica Košuta v spo-
min svojih rajnih 30.000; Sonja Prinčič
Stubel 15.000; Cilka Kovač 30.000; N. N.
10.000; Terezija Beltram 10.000; Julka Braj-
nik 10.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: Anica Viki
v spomin na pok. Pino Bone 50.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Angela Vetrh v
spomin Pine Bone 50.000; prof. Slavko
Bratina namesto cvetja na grob pok. Ane
Ferluga 50.000; Amalija Vižintin 10.000 lir.

Za Alojzijevešče: Amalija Vižintin 10.000
lir.

Za sklad Katoliškega glasa: Nada Martel-
lanc 10.000 lir.

Za Pastirčka: N. N. 30.000 lir.

Za Katoliški dom: Franc Gaber, ZDA
40.000 lir.

Za cerkev v Štavnju: Anica Viki v spo-
min na pok. mamo Justino Doljak 100.000
lir.

Za freske v cerkvi na Jazbinah: družina
Korsič, Trst namesto cvetja na grob pok.
Tronkar 50.000 lir.

Za cerkev v Števerjanu: Fani ob 3. ob-
letnici moža Remigija Korsiča 60.000 lir.

Za Sv. goro: M. Mravlje v zahvalo za
prejeto dobroto 50.000; Meri Parenzan,
Trst 50.000; N. N., Standrež 100.000 lir.

Za cerkev v Nabrežini: Gobbo 100.000;
bolniki 60.000; Banelj 50.000; Caharija
40.000; Petelin 30.000; Tauze 20.000; G. J.
15.000; Gruden 10.000; Jazbec 10.000; Kakeš
10.000; Pertot 10.000; Devetak 10.000; Koželj
10.000; Radović 2.000 lir.

Na božični dan 25. dec. ob 17. uri bo v
Marijinem domu v Trstu, ul. Risorta, 3

BOŽIČNA PRIREDITEV

v organizaciji tamkajšnje Marijine družbe.

Za obnovo cerkve na Opčinah: Marija
Daneu 10.000; Palmira Cociani-Starace
15.500; N. N., božični dar za nove lestence
in drugo 310.000; Marija Milič-Skerlavaj v
spomin moža Ivana 20.000; Vida Grgič
10.000; druž. Novak 20.000; Tončka in Pepi
Gorkič 100.000; Anica Puntar-Švagelj v spo-
min mame Emilije 200.000; Anica Ferluga
20.000 lir.

Za SPZ Sv. Jernej - Opčine: Jože Ferfila
50.000; Anica Puntar-Švagelj v spomin ma-
me Emilije 100.000; ista po namenu 50.000;
Franccka Vremec 20.000 lir.

Za obnovo cerkve na Banah: Oskar in
Berta Milkovič 20.000 lir.

Za obnovo cerkve na Ferlugih: Anica
Ferluga 100.000 lir.

Za ljudski misijon v Trstu: Karla Sosič
15.000; Milka Mahnič Cavicchioli 10.000 lir.

Za sklad M. Čuk: učno in neučno osebje
iz otroških vrtev iz Sovodenj in Rupe
namesto cvetja na grob Jožefa Gravnarja
120.000 lir.

Knjižni dar za božične praznike

V Katoliški knjigarni v Gorici dobite:
Lev Detela, Časomer življenja. Izdala
Slovenska kulturna akcija v Buenos Aire-
su. Gre za življenjske vtise mladega Slo-
venca po zadnji vojni. Kot otrok razveza-
nih staršev, prenavdušenih za novi sociali-
stični red, živi razpet med očetom in ma-
terjo, med Ljubljano in Prekmurjem. Pre-
tresljiva usoda mladega fanta iz prvih
povojnih let, ki jo je z njim delilo veliko
drugih, njemu podobnih.

Gustav Doré, Biblija. Ilustrirano Sv. pi-
smo ali Biblija, kot ga je z originalnimi
risbami opremil Gustav Doré. Je ena sve-
tovnih uspešnic. Sedaj je na voljo tudi v
slovenskem prevodu.

Oblaki so rudeči; izbral J. Povše. Gre za
izbor ljudskih in umetnih pesmi, ki so jih
prepevali slovenski fantje med prvo sve-
tovno vojno.

A. Strle, Komu sem veroval. Razmišlja-
nja o božjem razodetju.

D. Vieser, Ema Krška. Najboljši življe-
njepis te koroške svetnice, ki ga je napi-
sala nemška pisateljica D. Vieserjeva.

Pri Sv. Ivanu v Trstu bo v stari cerkvi-
ci, ul. Alle Cave, polnočnica za slovenske
vernike ob 24. uri.

26. decembra ob 20.30: Štefanovanje v Devinu (Euforia) z an-
samblom »Happy Day«. Vabljeni udeleženci zadnjih de-
setih štefanovanj.

31. decembra ob 21. uri: »Beg iz '88« (Kult. dom v Gorici).
Ansambel »Bambus«. Piano Bar. Vstop samo z vabili.
Informacije na tel. 20400.

Prireditelj: SMReKK.

Radio Trst A

Spored od 25. do 31. decembra 1988

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv.
maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45
Pregled slov. tiska v Italiji. 10.15 Mladin-
ski oder: »Nočni obisk v jaslicah«. 11.00
Nediški zvon. 11.45 Vera in naš čas. 12.00
Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji.
14.10 M. Uršič: »Dogodivščine podeželske-
ga gledališča«. 14.50 Sport in glasba ter
prenosi z naših prireditev.

Ponedeljek: 9.00 Sneg in krugljčki: tudi
to je Božič. 10.15 Mladinski oder: »Najlep-
še jaslice«. 10.45 Koncert božičnih pesmi
v tržaški stolnici sv. Justa 10. jan. 1988.
12.00 O ljubezni v književnosti. 12.40 Bo-
žične pesmi izvajajo mešani zbor F.B. Se-
dej iz Števerjana. 14.10 Goriški razgledi.
15.00 B. Hofman: Noč do jutra. 17.00 Naš
športnik, neposreden prenos iz Zgonika.

Torek: 8.10 Svet Boga, Bog sveta. 10.10
Koncertni in operni spored. 12.40 Zborov-
ska glasba. 13.30 Od Milj do Devina. 14.10
Otroški kotiček: »Kdo je napravil Vidku
srajčico?«. 14.45 Iz Benečije. 15.00 B. Hof-
man: Noč do jutra. 17.00 Kulturna kroni-
ka. 17.10 Pianistka Dubravka Tomšič. 18.00

Gogolj: »Zenitev«. Komedija.

Sreda: 8.10 Narodnostni trenutek Sloven-
cev v Italiji. 10.10 Koncertni in operni spo-
red. 12.00 Zdravniška posvetovalnica. 12.40
Zborovska glasba. 13.30 Na goriškem valu.
15.00 B. Hofman: Noč do jutra. 15.17 Za-
bavna oddaja. 17.00 Kulturna kronika. 17.10
Skupina Gallus Consort.

Cetrtek: 8.10 Slovenska postna premisslje-
vanja. 10.10 Koncertni in operni spored.
12.00 Zivet zdrav. 12.40 Zborovska glas-
ba. 13.30 Nediški zvon. 15.00 B. Hofman:
Noč do jutra. 15.20 Pri nas na obisku. 17.00
Kulturna kronika. 17.10 Vokalna skupina
»Collegium vocale Graz«. 18.00 Iz arhiva
Ciril-Methodove šole v Trstu ob stoletnici
ustanovitve.

Petek: 8.10 Koroški portreti. 10.10 Kon-
certni in operni spored. 12.00 Zenske in
politika. 12.40 Zborovska glasba. 13.30 Od
Milj do Devina. 14.10 Otroški kotiček: »V
deželi pravljic«. 15.00 B. Hofman: Noč do
jutra. 15.18 Naši kraji in ljudje. 17.00 Kul-
turna kronika. 17.10 Glasbena kronika s
Hrvaškega. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 10.10 Kon-
certni in operni spored. 12.00 Narava ima
vedno prav. 12.40 Zborovska glasba. 14.10
Glasnik Kanalske doline. 15.00 Zabavni pro-
gram. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Har-
monikarji šole Glasbene matice. 18.00 Če-
hov: »Češnjav vrt«. 19.20-00.15 V novo leto,
izredna oddaja za Silvestrov večer.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca:
trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k
temu dodati 19% IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

Veseli Božič
Srečno Novo leto
1989

KMEČKA BANKA - GORICA
KMEČKO DELAVSKA POSOJILNICA V SOVODNJAH
KMEČKO OBRTNA HRANILNICA V DOBERDOBU
HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPČINAH
KMEČKA IN OBRTNA HRANILNICA IN POSOJILNICA - NABREŽINA
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA d.d. - TRST